

8. SINIF

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

1. Ünite

Bir Kahraman Doğuyor

1. Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı ile sanayileşen Avrupalı devletler üretikleri ürünler kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı'ya kolaylıkla ihrac ettiler. Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen maliyeti düşük sanayi mallarıyla doldu. İnsanlar, ithal ürünler satın almaya yöneldiler.

Buna göre Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) İşsiz insan sayısında azalma olmasına
- B) Küçük el tezgâhlarının sayısında artış yaşanmasına
- C) Devletin vergi gelirlerinin çok yüksek düzeye ulaşmasına
- D) Ülke topraklarının uluslararası açıktır bir paza dönüşmesine

2. "Selanik Mülkiye Rüştisi'nde iken mahallelerimizdeki Binbaşı Kadri Bey'in oğlu Ahmet askerî rüştiyeye (ortaokul) devam ediyor ve askerî üniforma giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giymeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Subay olmak için önce askerî rüştiyeye girmek gerektiğini anlıyordum. O sırada annem Selânik'e gelmişti. Askerî Rüştiyeye girmek istediğimi ona söyledim. Annem asker olmamı istemiyordu. Sınav zamanı ona sez dirmeden rüştiyeye giderek sınava girdim."

Bu bilgiye göre Mustafa Kemal'in askerlik mesleğine ilgi duyasına aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Ailesi
- B) Çevresi
- C) Öğretmenleri
- D) Okuduğu kitaplar

3. Aşağıda I. Balkan Savaşı öncesinde ve sonrasında Osmanlı Devleti ve Balkan ülkelerini gösteren haritalara yer verilmiştir.

Bu haritalara göre I. Balkan Savaşı'nın sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

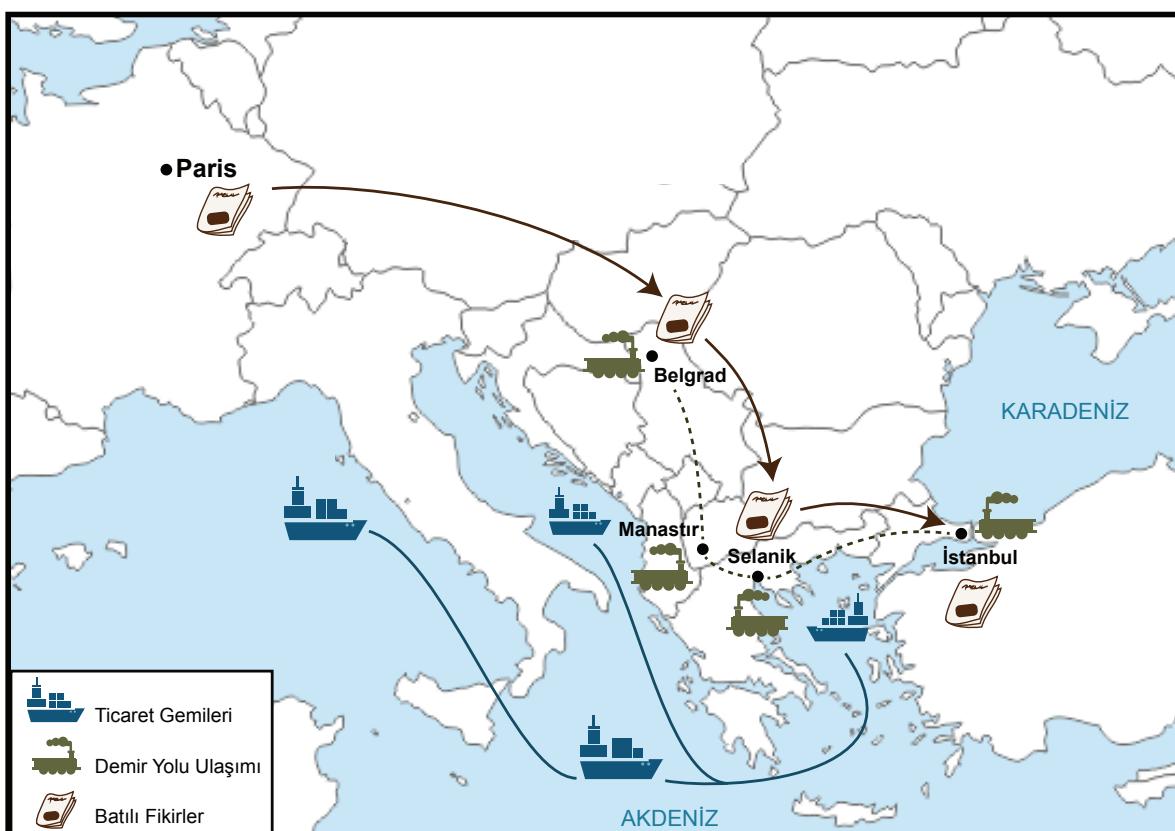
- A) Sırbistan, Karadağ ve Yunanistan, sınırlarını genişletmiştir.
- B) Karadağ'ın Osmanlı Devleti ile kara bağlantısı kalmamıştır.
- C) Osmanlı'nın Balkanlardaki tek sınır komşusu Bulgaristan olmuştur.
- D) Osmanlı Devleti Avrupa kıtasındaki topraklarının tamamını kaybetmiştir.

4. Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası'ndan sonra subayların siyasete karışmasının tehlikelerini sezmişti. Subaylar arasında yayılan particilik düşüncesi orduda düzen ve disiplinin bozulmasına neden olmuştu. Mustafa Kemal bu durumun gelecekte, vatanın bekası için tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini belirtmişti. Bu nedenle ordunun siyasetten uzak durması gerektiği yönündeki düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmıştı. Nitekim Balkan Savaşları sırasında Mustafa Kemal'in öngörülerini gerçekleştirmiştir ve ordumuz büyük bir felaketle karşılaşmıştır.

Bu metinden Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliği çıkarılabilir?

- A) İleri görüşlülüğü B) Eğitimciliği C) İdealistliği D) Sabırlılığı

5. Aşağıdaki haritada Mustafa Kemal'in doğduğu ve ilk çocukluğunu geçtiği Selanik şehrine ait bazı bilgiler verilmiştir.

Bu haritaya göre Selanik ile ilgili,

- I. Ticaretin en yoğun yaşadığı şehirdir.
- II. Kültürel gelişmeler yayılma imkânı bulmuştur.
- III. Farklı dinlere mensup insanların kaynağı bir şehirdir.

Çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III D) I, II ve III

6. Mustafa Kemal Paşa Havza'ya ulaştıktan sonra halkla toplantı yapmış, toplantı sonunda Havza Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin açılmasını sağlamıştır. Mustafa Kemal Paşa, Havza'dan kolordu komutanlarına gizli bir telgraf göndermiştir. Bu telgrafta, Anadolu'da yaşanan işgallerin mitingler yapılarak ve İtilaf Devletleri ile Osmanlı Hükümetine telgraflar çekilerek protesto edilmesini istemiştir. Bu telgraftan sonra yurdun birçok yerinde mitingler düzenlenmiştir.

Bu metinden Mustafa Kemal'in aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisine ulaşılamaz?

- A) Örgütleyiciliği B) Vatanseverliği C) Açıksözlülüğü D) Liderliği

7. Balkan Savaşları sonucunda Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sona erdi. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı. Yunanistan ve Bulgaristan'da kalan Türklerin kültürel ve dinî hakları antlaşmalarla güvence altına alındı.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'daki Türk nüfusu artmıştır.
- B) Balkanlarda Türk varlığı sona ermiştir.
- C) Osmanlı Devleti'nin sınırları daralmıştır.
- D) Balkanlarda Müslüman nüfus azalmıştır.

8. 1789'da Fransız İhtilali sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik fikri, içerisinde farklı ulusları barındıran imparatorluklarda birtakım sıkıntıların baş göstermesine neden olmuştur. Bazı Avrupalı devletlerin kıskırtmasıyla Osmanlı Devleti içerisinde bulunan Sırp, Rum, Bulgar gibi uluslar Osmanlıya karşı ayaklanmışlar ve bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. Buna karşılık milliyetçilik fikri, Türk ulusunu da etkilemiş ve Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında;

- I. Osmanlı Devleti'nin çok ulusal bir yapıya sahip olduğu,
- II. Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'ne karşı dostça tavırlar sergilediği,
- III. Milliyetçilik fikrinin Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasında etkili olduğu,

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9. 1876'da ilan edilen anayasa (Kanun-i Esasi) ile Türk tarihinde yeni bir döneme geçilmiş oldu. Devlet, artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecektir. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir.

Buna göre Kanun-i Esasi'nın ilanı ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Temel hakları korumak
- B) Anayasal düzene geçmek
- C) Yargı bağımsızlığını sağlamak
- D) Padişah otoritesini güçlendirmek

10. Aşağıdaki tabloda 19. ve 20. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için ortaya çıkan fikir akımlarıyla ilgili bilgiler verilmiştir.

I. Osmanlıcılık	II. İslamlıcılık	III. Türkçülük
Hangi din ve ırttan olursa olsun Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmanın amaçlandığı bu akımla imparatorluğun bütünlüğünü sağlamak hedeflenmiştir.	Devleti kurtarmak için hangi milletten olursa olsun bütün Müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlamıştır.	Devlet; dili, dini, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta durabilir. Bu nedenle Osmanlı Türklerine ulusal biliç kazandırılmalıdır.

Bu bilgilere göre, müslüman olan Trablusgarp halkın 1911 yılında yapılan Trablusgarp Savaşı'nda İtalya'ya karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer alması bu akımlardan hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III

11. Selanik'in karışık sokak aralarında tatlı sürprizlerle karşılaşılırdı; kâh yeşilliklerin arasında birdenbire denize açılan manzaralar, kâh çocuk sesleri ile Kur'an nağmelerinin taşıtı sıbyan mektepleri, kâh muntazam vuruşlarla bakır veya demir döven çekiç seslerinin duyulduğu karanlık atölyeler, kâh kırlangıç yuvası gibi geçmişin birçok faciasını yaşamış yüksek evler... Bu şehrin dilleri ve dinleri farklı insanları, bu küçük tatlardan büyük mutluluklar çıkarmasını bilirdi.

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selanik ve Milliyetçilik B) Selanik ve Milli Mücadele
C) Selanik ve Kültürel Zenginlik D) Selanik'in Jeopolitik Konumu

12. Mustafa Kemal'in doğduğu Selanik, önemli bir liman şehri olmanın yanında demir yolu ile Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi şehirlere bağlanmaktadır. Bu durum Selanik'in hem Batı ile etkileşimi kolaylaştırmış hem de sosyal ve kültürel yönden gelişmesine zemin hazırlamıştır. Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplardaki fikirler çok uluslararası sahip olan Selanik üzerinden Osmanlı ülkesine yayılıyordu. Bu yönyle Selanik, Avrupa'daki gelişmelerin yakından takip edildiği ve Batı ülkeleriyle etkileşimin en yoğun yaşadığı şehirlerden biriydi. Denebilir ki Selanik, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan bir penceresi konumundaydı.

Bu metinden hareketle Selanik'in Mustafa Kemal'in kişisel özelliklerinden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Planlı ve çalışkan olması B) Sabırlı ve disiplinli olması
C) İyi bir asker ve yönetici olması D) Zengin bir düşünce yapısına sahip olması

13. Mustafa Kemal'in Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin Selanik şubesinin açılışında yaptığı konuşma:

"Arkadaşlar, bu gece burada sizleri toplamaktaki amacım şudur: Memleketin yaşadığı tehlikeli anları size söylemeye gerek görmüyorum. Bunu hepiniz anlarsınız. Bu talihsiz memlekete karşı önemli görevlerimiz vardır. Onu kurtarmak tek hedefimizdir. Bugün Makedonya'yı ve bütün Rumeli topraklarını vatan bütünlüğünden ayırmak istiyorlar... Memlekete yabancı etkisi ve egemenliği kısmen ve filen girmiştir. Şimdilik gizli çalışmak ve teşkilatı şekillendirmek mecburidir. Sizden fedakârlıklar bekliyorum. Milleti hâkim kılmak, özetle vatanı kurtarmak için sizi görevde çağırıyorum."

Bu konuşmadan hareketle Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Liderlik vasfına sahip olduğuna B) Milli bir ordu kurmayı amaçladığına
C) Bağımsızlık duygusu ile hareket ettiğine D) Millî egemenlik anlayışını benimsediğine

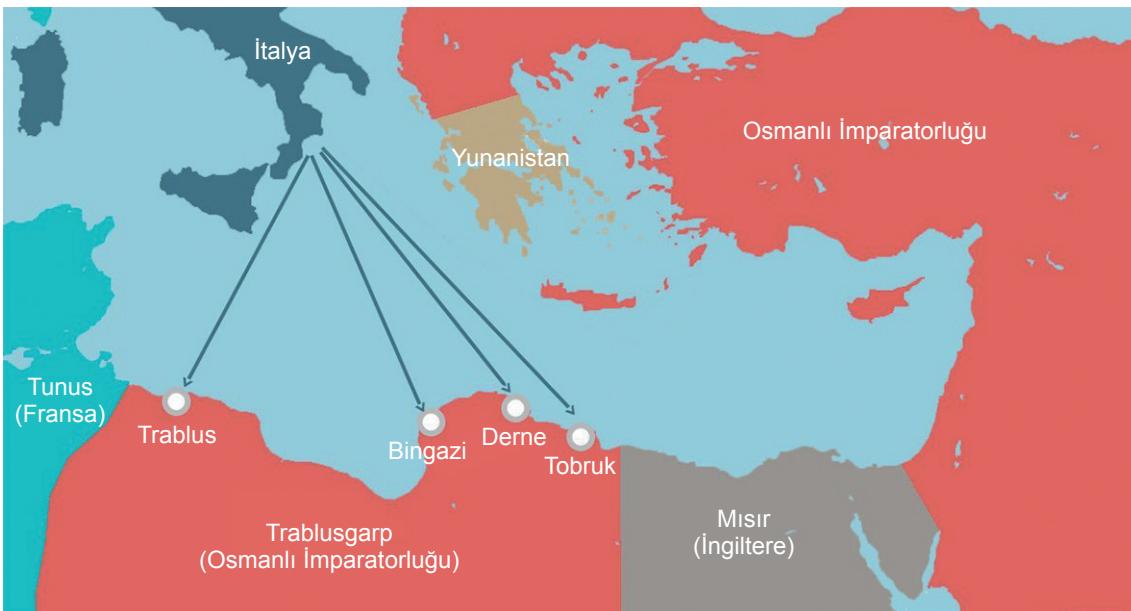
14. Mustafa Kemal, askerî ateşlik görevi nedeniyle bir süre Bulgaristan'ın Sofya kentinde bulunmuştur. Bu görevi sırasında,

- Bulgar parlamentosunu yakından takip etmiştir.
- Bulgaristan'da azınlıkta kalan Türklerle yakın ilişkiler kurmuş ve Türkçe yayımlanan gazetelere destek vermiştir.
- Diğer devletlerin elçileriyle görüş alışverişinde bulunmuştur.
- İstanbul'dan getirttiği gazete ve dergileri özenle takip etmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milliyetçi bir kişiliğe sahiptir.
B) Ülkesindeki ve dünyadaki gelişmeleri takip etmiştir.
C) Bulgaristan'daki Türk azınlığının sorunlarına çözüm getirmiştir.
D) Demokratik yönetim sistemleri hakkında fikir sahibi olmuştur.

15. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme girişimi sırasında izlediği yollar aşağıdaki haritada verilmiştir.

Verilen haritaya göre İtalya ile ilgili;

- I. Akdeniz'deki hakimiyet alanını genişletmek istemiştir.
- II. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü bozmuştur.
- III. Kuzey Afrika topraklarını egemenliği altına almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

16. İtalyanlar işgal ettikleri bölgelerde birtakım kurumlar açmışlardır. Bunların başında İtalianca eğitim yapan okullar bulunuyordu. Açılan bu okullarda aynı zamanda Hristiyanlık propagandası da yapmışlardır. Bunun yanında Anadolu sahilleri ile işgalleri altındaki Rodos ve 12 Ada'ya gemi seferleri düzenlemişlerdi.

Bu politikayla İtalyanların aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

- A) Ekonomik kalkınmayı sağlamak B) İtalian kültür ve inancını yaymak
C) Eğitim kurumlarını çağdaşlaştmak D) Ulaşım ve haberleşmeyi geliştirmek

17. Selanik, önemli bir liman şehri olmanın yanı sıra demir yolu ile de Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktadır. Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplardaki fikirler, farklı milletlerin bir arada yaşadığı Selanik üzerinden Osmanlı ülkesine yayılıyordu.

Verilen bilgide Selanik'in, aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmamıştır?

- A) Çok uluslu yapısına
B) Sınır kenti olmasına
C) Deniz kıyısında bulunmasına
D) Kültürel yönden gelişmişliğine

Avrupalı devletler, keşfettikleri yeni topraklarda yürüttükleri sömürgecilik ve koloncilik faaliyetleri sayesinde büyük bir zenginliğe kavuşmuştur. Avrupa'nın, sömürge topraklarından elde ettiği zenginlik, Avrupa'da bir refah ortamı oluşturmuştur. Bununla birlikte kömür ve demir başta olmak üzere maden kaynaklarının zenginliği, sanayinin ihtiyaç duyduğu enerji ve demir ihtiyacının düşük maliyetle karşılanması sağlanmıştır. Bu madenlere sahip İngiltere, Almanya ve Fransa gibi ülkeler gerek demir sanayisinde gerekse buhar gücü ile işleyen makinelerin çalışması için ihtiyaç duyulan enerji kaynağının temininde avantaj elde etmişlerdir.

Buna göre Avrupa'da Sanayi İnkılabı'nın gerçekleşmesinde;

- I. Enerji kaynaklarının varlığı,
- II. Yeterli sermaye birikiminin oluştu,
- III. Teknolojik gelişmenin sağlanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

19. Mustafa Kemal, Osmanlı ordusunu temsilen Fransa'da Picardie Manevraları'na katılır (10 Eylül 1910). Bu, onun Batı Avrupa ile ilk temasıdır. Mustafa Kemal, Fethi Bey'le beraber yaptıkları İsviçre, Belçika ve Hollanda'yı da içine alan 14 günlük bir seyahatten sonra vatana döner. Manevralardan çıkardığı sonuç acıdır. "Bu kadar hazırlık barış için yapılmaz. Aklımızı başımıza almamız gereklidir. Çıkacak savaş bütün dünyayı ateşe atabilir ve biz bunun dışında kalamayız."

Picardie Manevraları sonrası söylediğlerine bakılarak Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin çıkacak bir savaşta tarafsız kalması gerektiğini savunmuştur.
 B) Avrupa'nın askerî açıdan yaptığı hazırlıkları tehlikeli bulmuştur.
 C) Osmanlı Devleti'nin tedbirli olması gerektiğini vurgulamıştır.
 D) Büyük bir harbin yaşanabileceğini öngörmüştür.

20. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in düşünce dünyasını etkileyen önemli olaylardan biri de 1897'deki Türk-Yunan Savaşıdır. Osmanlı ordularının ilerleyişi karşısında tutunamayan Yunan kuvvetleri ateşkes istemek zorunda kalmış ve Rusya'nın da talebi üzerine Osmanlı ordusu, ilerleyişini durdurmuştur. Ancak savaş meydanında elde edilen zaferde karşılık masa başında aynı başarı gösterilememiştir. İmzalanan İstanbul Antlaşması'na göre Osmanlı Devleti savaş sırasında ele geçirmiş olduğu bölgeleri boşaltacak ve kendisine ait olan Girit Adası'na özerklik verecektir. Tüm bu gelişmeleri yakından takip eden Mustafa Kemal anlaşmanın sonucundan büyük bir üzüntü duymuştur.

Bu durum Mustafa Kemal'in aşağıdakilerden hangisinin önemini kavramasını sağlamıştır?

- A) Eğitimin B) Askerliğin C) Diplomasının D) Ekonominin

- 21.** Kız kardeşi Makbule Atadan, Mustafa Kemal'in çocukluğuna dair şunları anlatıyor: "Hiç unutmam. Bir kız gecesi, büyük kardeşim sobaya birkaç odun attıktan sonra mindere oturmuş ve kitaplarını karıştırmaya başlamıştı. Annem sordu:

— Ne okuyorsun oğlum?

Büyük kardeşim hemen cevap verdi:

— Tarih... Plevne Muharebeleri, Osman Paşa...

Annem bir şey söylemedi ve derin düşüncelere daldı. Sonra yerinden kalkarak büyük kardeşimin saçlarını okşadı:

— İnşallah sen de onun gibi olursun Mustafa'm, dedi."

Bu hatırladan,

- I. Mustafa Kemal, öğrenmeye meraklı bir kişiliğe sahiptir.
- II. Zübeyde Hanım oğlunun tarih okuma hevesinden etkilenmiştir.
- III. Mustafa Kemal'de çocukluk yaşlarından itibaren tarih bilinci oluşmaya başlamıştır.

yargılardan hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

- 22.** 1789 Fransız İhtilali'nden sonra ortaya çıkan milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle Balkanlardaki gayrimüslim milletler Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaya başlamışlardı. Bu durum karşısında devletin birliğini muhafaza edebilmek ve yeni şartlara uyum sağlayabilmek için Avrupa'nın da etkisiyle 3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı ilan edilmiştir. Tanzimat ile birlikte din ve mezhep ayrılığının ortadan kaldırılması, hukuksal eşitliğin sağlanması amaçlanmıştır. Daha sonra ise 28 Şubat 1856'da İslahat Fermanı ile gayrimüslim halka yeni haklar verilmiş, bütün siyasal ve sosyal düzenlemeler 1876'daki Kanun-ı Esasi ile birlikte hukuksal bir nitelik kazanmıştır. Bütün bu uygulamalardaki esas amaç, Müslüman ve gayrimüslim halkın Osmanlılık üst kimliği ile ortak bir vatandaşlık etrafında birlikteliğini sağlamak olmuştur. Bunun sonucunda oluşan Osmanlıcılık fikri, aydınlar ve yöneticilerin öncülüğünde imparatorluğun birliğini sağlamak amacıyla bir çözüm olarak gündeme gelmiştir.

Bu bilgilere göre,

- I. Fransız İhtilali'nin olumsuz etkileri hukuki düzenlemeler ile engellenmeye çalışılmıştır.
- II. Osmanlıcılık düşüncesiyle gayrimüslim halkın ayrılıkçı düşüncelerinin önüne geçilmiştir.
- III. Ortak vatandaşlık bilinci dinî inanç, soy ve kültür birliği temel alınarak oluşturulmuştur.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

- 23.** Millî şair olarak bilinen Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleriyle okul yıllarda tanışan Mustafa Kemal, onun için: "Şiirlerinde bana millî benliğimin gururunu tattıran ilk anlatımı bulmuştum." demiştir.

Buna göre Mehmet Emin Yurdakul'un Mustafa Kemal'de;

- I. vatan sevgisi,
- II. millî şuur,
- III. adalet

duygularından hangilerinin gelişimine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

24. Osmanlı Devleti, XIX. yılında Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderlerini karşılamaya çalıştı. İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınan borçlar büyük oranda israf edildi. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelerek iflas etti. Bunun üzerine alacaklı devletler Osmanlı yönetiminin çağrısıyla bir araya gelerek Duyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular. Osmanlı gelir kaynaklarının büyük bir kısmına el koyan bu teşkilat, vergileri topluyor ve alacaklı devletler arasında paylaştırıyordu.

Buna göre XIX. yılında Osmanlı Devleti hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.
- B) Alınan borçlar ekonomik sorunları çözmede yetersiz kalmıştır.
- C) Devletin gelirleri, giderlerini karşılayamaz hâle gelmiştir.
- D) Avrupalı Devletlerin Osmanlı Devleti üzerindeki siyasi nüfuzu azalmıştır.

25. Trablusgarp Savaşı'nın (1911-1912) temel nedeni siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya'nın sömürge arayışı içinde olmasıdır. Bu nedenle İtalya; Trablusgarp'ın coğrafi yakınılığı, Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp toprağı ile karadan bağlantısının olmaması ve donanmasının zayıflığı gibi nedenlerle Osmanlı Devleti'ne savaş açmıştır.

Verilen bilgilerden hareketle İtalya ile ilgili,

- I. Trablusgarp halkı ile tarihî ve kültürel bağlarını kullanmaya çalışmıştır.
- II. Savunmasız olduğu düşüncesiyle Trablusgarp'a göz dikmiştir.
- III. Ekonomik kaygılarla Trablusgarp'a saldırmıştır.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

26. Fransız İhtilali Avrupalı devletler tarafından başlangıçta ülkenin iç meselesi olarak görülmüş, Fransa'nın ihtilal sonrası zayıflayacağı iddia edilmiş ve bu nedenle Fransa kendi sorunlarıyla baş başa bırakılmıştır. Zamanla ihtilalin getirdiği yeni ilkelerin Osmanlı Devleti gibi Avrupa'nın monarşik yönetimlerini de tehdit etmeye başlaması, bu devletlerin politika-larının değişmesine yol açmıştır. Nitekim ihtilal sonrası ortaya çıkan düşünceler önce Avrupa'ya, sonra bütün dünyaya yayılmıştır.

Metinde Fransız İhtilali'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Ortaya koyduğu fikirlerin evrensel boyuta ulaştığı
- B) Halk örgütlenmesi olarak ortaya çıktığı
- C) Geniş bir katılımla gerçekleştiği
- D) İnsan haklarına önem verdiği

27. Aşağıdaki tabloda farklı şehirlerin Mustafa Kemal'in fikir hayatı üzerindeki etkilerine yer verilmiştir.

SELANİK	MANASTIR	İSTANBUL	SOFYA
Farklı fikir akımlarından etkilenerek kendini geliştirdi. Değişik kültürleri gördü ve farklı yaşam tarzlarını öğrendi.	Aydınlanma Çağı düşünürlerinin eserlerini öğrencilik yıllarda okuyarak akıl ve bilime dayalı düşünce sistemini kavradı.	Fransa'dan getirttiği kitap, gazete ve dergileri okuyarak dünyayı tanıma imkânına kavuştu.	Toplantılara, yemeklere ve ilk kez bir opera gösterisine davet edildiği bu şehirde çeşitli Avrupa devletlerinin temsilcileriyle dünyadaki gelişmeleri değerlendirdi.

Bu şehirlerin Mustafa Kemal üzerindeki ortak etkisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî egemenlik fikrini ortaya çıkarması
- B) Tam bağımsızlık düşüncesini geliştirmesi
- C) Millî tarih ve kültür bilincini oluşturma
- D) Batı kültüründen etkilenmesi

28. Fransız İhtilali ile yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen ve Jön Türkler olarak bilinen aydınlar; devletin bütünlüğünü sarsan gayrimüslim isyanlarını önlemek için bazı çözümler önerdiler. Onlara göre gayrimüslimlerin isyan etmesinin temel nedeni padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Jön Türkler'e göre bu isyanların önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste herkese temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Buna göre Jön Türkler aşağıdaki alanlardan hangisinde değişim yaşanması gerektiğini savunmuştur?

- A) Askerî örgütlenme
- B) Yönetim sistemi
- C) Ekonomik yapı
- D) Dış politika

29. Matematik derslerinde çok başarılı olan Mustafa Kemal yabancı dil bilgisini de ilerletmek istiyordu. Bu nedenle tatillerde Selanik'te Frerler Okuluna giderek Fransızcasını ilerletmeye çalıştı. Okuduğu kitaplar sayesinde; Jean Jack Rousseau (Jan Jak Ruso), Voltaire (Volter), Montesquieu (Montesku), Auguste Comte (Ogust Komt) gibi Fransız düşünürlerini yakından tanıdı ve hürriyet, bağımsızlık, adalet, eşitlik gibi kavramları özümsedi.

Verilen metinde Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Okuduğu kitapların düşünce dünyasını şekillendirdiği,
- II. Kitap okumayı ve yeni bilgiler öğrenmeyi sevdiği,
- III. Hedeflerine ulaşmak için azimle çalıştığı

Çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

30.

I. Balkan Savaşı'nın çıktığı günlerde Osmanlı ordusuna siyaset karışmış ve subaylar iki gruba ayrılmıştı. Ordunun ulaşım ve ikmal hatları da yeterli değildi. Bunların etkisiyle Balkan devletlerine karşı yeterince mücadele edilemedi ve Edirne, Bulgarların eline geçti. Bulgar kuvvetleri İstanbul yakınına kadar geldi. Başkent de tehdit altında kalınca Osmanlı yöneticileri barış istemek zorunda kaldı. Savaşın sonucunda Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sona erdi. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı.

Verilen metinde Balkan Savaşı'nın aşağıdaki alanlardan hangisine yönelik etkisine değinilmemiştir?

- A) Siyasi B) Sosyal C) Dinî D) Askerî

31. Osmanlı Devleti, Rusya başta olmak üzere Avrupa devletlerinin saldırıları sonucu XIX. yüzyıla ülke sınırları daralarak girmiştir. Bu saldırılar karşısında denge politikası izleyerek ayakta kalmaya çalışan Osmanlı Devleti siyasi, askerî, sosyal ve ekonomik bakımdan oldukça zayıflamıştı. Devlet, XIX. yüzyılın başlarından itibaren bütün bu olumsuz gelişmelerin yanı sıra başka sorunlarla da karşı karşıya kalmıştı. Bunların başında gayrimüslim halkın isyanları gelmektedir.

Buna göre XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Toprak kayıpları yaşamıştır.
B) Merkezî otoriteyi güçlendirmiştir.
C) Toprak bütünlüğünü korumaya çalışmıştır.
D) İçte ve dışta güvenlik sorunları yaşamıştır.

32.

Osmanlıcılık

Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamı din, dil ve etnik yapısı dikkate alınmadan aynı haklara sahip olacaktır. Böylece toplumda eşitlik sağlanacak ve farklı milletlerden oluşan devlet dağılmaktan kurtulacaktır.

Batıcılık

Osmanlı Devleti yönetim ve hukuk alanıyla toplumsal alanda Avrupa devletleri gibi modern bir devlet olursa ülkede yaşayan gayrimüslimler ayrılık fikrinden vazgeçecekler ve böylece devletin dağılması önlenmiş olacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu fikir akımlarının ortak amaçları arasında gösterilemez?

- A) Toplumda demokrasi bilincini yerleştirmek
B) Devletin varlığını devam ettirmek
C) Birlik ve beraberliği sağlamak
D) Milliyetçi isyanları önlemek

33. Fransız İhtilali'yle birlikte hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik gibi fikirler yayılmıştır. Ortaya çıkan bu kavramlar dünya genelinde etki göstererek evrensel bir nitelik kazanmıştır. Özellikle milliyetçilik fikri çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkilemiştir. Bu süreçte Fransızlar milliyetçilik fikrini "Her Millete Bir Devlet" sloganıyla dış politikada bir araç olarak kullanmış ve bunun da etkisiyle imparatorluklar parçalanma sürecine girmiştir.

Buna göre,

- I. Ulus devlet anlayışı ortaya çıkmıştır.
- II. Devletler arasında ittifaklar kurulmuştur.
- III. Fransa, milliyetçilik akımını yaymaya çalışmıştır.

yargılardan hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

8. SINIF

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

2. Ünite

*Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda
Atılan Adımlar*

1. Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda:

- I. Sınırlar yeniden çizilmiştir.
- II. Milletler Cemiyeti kurulmuştur.
- III. İmparatorluklar yıkılmış yerine ulus devletler kurulmuştur.
- IV. Ülkeler ve şehirler harap olmuştur.

Birinci Dünya Savaşı'nın yukarıdaki sonuçlarından hangileri savaş sonunda toprak kayıplarının yaşandığına kanıt gösterilebilir?

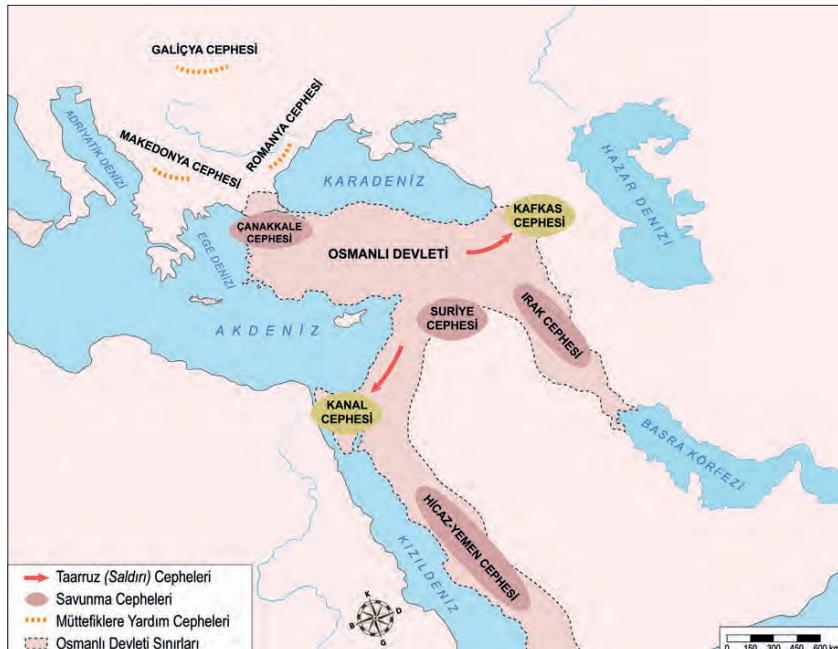
A) I ve II

B) I ve III

C) I, II ve IV

D) II, III ve IV

2. Aşağıdaki haritada Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda mücadele ettiği cepheler gösterilmiştir.

Haritadaki bilgilere göre;

- I. Cephelerin açılmasıyla savaş geniş bir alana yayılmıştır.
- II. Osmanlı Devleti savunma cephelerinde büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kalmıştır.
- III. Osmanlı Devleti sınırları dışında da savaşmıştır.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

3. 12 Ocak 1920'de Mebusan Meclisi, İstanbul'da çalışmalarına başlamış ve 17 Şubat 1920'de Misakîmillî Kararları tüm dünyaya ilan edilmiştir. Ancak İtilaf Devletleri Misakîmillî Kararları'nın kabulünden rahatsız olmuştu. 16 Mart 1920'de İngilizler, toplantı halinde olan Mebusan Meclisi'ni basmış ve dağıtmıştır.

Bu metinde verilen bilgilere göre İtilaf Devletlerinin aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

A) İstanbul Hükümeti'ne yardım etmeyi

B) Millî iradeyi ortadan kaldırımı

C) Misakîmillîyi kabul ettirmeyi

D) Yeni bir meclis oluşturmayı

4. I. Dünya Savaşı'nda devletler İttifak ve İtilaf üzere iki gruba ayrılmıştır.

İttifak (Bağlaşma) Devletleri	İtilaf (Anlaşma) Devletleri
Savaştan önce: Almanya, Avusturya-Macaristan, İtalya. Savaş sırasında: Osmanlı Devleti ve Bulgaristan katıldı.	Savaştan önce: İngiltere, Fransa, Rusya. Savaş sırasında: İtalya, ABD, Sırbistan, Yunanistan, Japonya, Brezilya, Portekiz ve Romanya bu gruba katıldı.

Verilen tabloya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Savaş başladıkten sonra her iki gruba da başka devletlerden katılım olmuştur.
- B) Devletler başka devletlerle anlaşarak güç dengesi oluşturmaya çalışmıştır.
- C) Birinci Dünya Savaşı'na en son dahil olan devlet Rusya olmuştur.
- D) Savaş sırasında taraf değiştiren devletler olmuştur.

5. Trakya Paşaeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti, Rumların bölgede yaptıkları isyanlara ve Yunanların işgaline karşı kurulmuştur. Bölgenin kültürel, ekonomik, nüfus bakımından Türklerle ait olduğunu tarihi belgelerle ispatlamak için çalışmalar yapmıştır. Edirne'de iki defa kongre yaparak silahlı direniş kararı almış, gerekirse yerli halktan asker toplanabileceğini ilan etmiştir.

Buna göre Trakya Paşaeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti;

- I. Bölgenin Türklerle ait olduğunu ispat etmeye çalışmıştır.
- II. Bölgesel nitelikte kongreler yapmıştır.
- III. İşgallere karşı silah kullanılabileceğini belirtmiştir.
- IV. Askere alma işlemlerini zorunlu hale getirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) I, II, III ve IV

6. Sevr Antlaşması'nın bazı maddeleri aşağıda verilmiştir:

- Zorunlu askerlik kaldırılacak, asker sayısı sınırlanırılarak ve ordunun ağır silahı olmayacak.
- Boğazlar; içinde Türklerin bulunmadığı uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek, savaş zamanı dahi bütün gemilere açık olacak.
- Kapitülasyonlardan bütün devletler faydalananacak.
- Azınlıkların hakları genişletecek.

Bu maddelerden hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşılamaz?

- A) Azınlıklar müslüman halk ile eşit hale getirilmiştir.
- B) Ekonomik bağımsızlığı yok sayılmıştır.
- C) Askerî gücü yok edilmek istenmiştir.
- D) Egemenlik hakları zedelenmiştir.

7. Misakımillî'de alınan,

- İşgal altındaki Arap halkları, özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine kendileri karar vermelidir.
- Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılabilir.
- Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.

Kararlarından hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kapitülasyonlara karşı çıktıguna
- B) Halkın kararına saygı duyulduğuna
- C) Uluslararası eşitlik ilkesine vurgu yapıldığına
- D) Türk yurdunun sınırlarının çizildiğine

8. Osmanlı Devletinin I. Dünya Savaşı'nda mücadele ettiği bazı cepheler aşağıda tabloda verilmiştir:

Kanal Cephesi	Kafkas Cephesi
Nedeni: Osmanlı Devleti bu cephede İngilizlerin elinde bulunan Mısır'ı geri almak ve Süveyş Kanalı'nın kontrolünü ele geçirip İngiltere'nin sömögeleriyle olan bağlantısını kesmek için saldırıyla geçmiştir. Sonuç: İngilizler'in güçlü bir orduya sahip olmaları, çölün aşırı sıcakları ve susuzluk nedeniyle Osmanlı ordusu yenilmiştir.	Nedeni: Osmanlı Devleti Rusların kontrolündeki Bakü petrollerini ele geçirmek ve Orta Asya'daki Türkleri kendi çatısı altında birleştirmek amacıyla saldırıyla geçmiştir. Sonuç: Osmanlı Devleti kiş şartları ve aşırı soğuklar nedeniyle bu cephede ağır kayıplar vererek geri çekilmiştir.

Buna göre verilen cephelerin benzer özellikleri arasında;

- I. Taarruz harekâtında bulunulmuştur.
- II. Kaybedilmelerinde doğa koşullarının da etkisi olmuştur.
- III. Daha önce kaybedilen topraklar geri alınmak istenmiştir.

Durumlarından hangilerinin yer aldığı söylelenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

9. I. Dünya Savaşı sırasında İtilaf Devletlerinin Çanakkale Cephesi'ni açmalarının amaçları şunlardır:

- İstanbul'u işgal ederek Osmanlı Devleti'ni teslim almak.
- Karadeniz'i geçerek Ruslara yardım göturmek.
- Savaşa girmeyen devletleri kendi yanlarında savaşa çekmek.

Bu amaçlar dikkate alındığında;

- I. Rusya'nın henüz İtilaf Devletlerine katılmadığı,
- II. Osmanlı Devleti'nin stratejik açıdan önemli bir konumda olduğu,
- III. İtilaf Devletlerinin savaşı kısa sürede bitirmeyi hedeflediği

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

10. Aşağıda Mondros Ateşkes Antlaşması'nın bazı maddeleri verilmiştir:

- Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması için gerekli askerlerin dışında Osmanlı ordusu terhis edilecektir.
- İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden stratejik noktaları işgal edebilecektir.
- Boğazlar açık olacak ve İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.
- Tüm telsiz ve telgraf hatlarının kontrolü, Toros tüneleri ve bütün demiryollarının denetimi İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.

Bu maddelerden hareketle aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Anadolu'da çıkabilecek azınlık isyanlarının engellenmesi
B) Haberleşme ve ulaşımın kontrol altına alınması
C) Anadolu ve Rumeli bağlantısının kesilmesi
D) Osmanlı Devleti'nin savunmasız bırakılması

11. Reis Bey başını salladı:

“Elbette. En mühimi de etrafınıza Kuvayimilliye'nin çete olmadığını, Kurtuluş Ordusu'nun çekirdeği olduğunu yarmaktır. Eli silah tutanlar gider katılırlar, kalanlar da karınca kararınca para ve mal yardımında bulunur. Aranızda bir heyet kuran; üç beş kuruş, bir kalıp sabun, bir çift çorap, bir çaputun bile değeri vardır. Toplayın, verin. Önümüz kış. Düşman boyuna ilerliyor. Yakında büyük çarpışmalar başlayacak. Ne kadar kuvvetli olursak o kadar dayanabiliriz. Dayandıkça da derlenip toparlanırız...”

“Küçük Ağa” romanından alınan bu parçadan hareketle Kuvâ-yı Millîye birlikleri ile ilgili;

- ihtiyaçlarını halktan karşılamaktadır,
- düşmani yurttan atacak güçtedir,
- halktan oluşan direniş kuvvetleridir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

12. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'nun bazı bölgelerinde millî varlığa karşı zararlı cemiyetler kurulmuştur. Bu cemiyetlerin bazlarının, kuruluş nedenleri ve etkinlikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Mavri Mira	Etnik-i Eterya ve Pontus Cemiyetleri
Yunan Hükümeti için çalışan ve Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurma amacıyla taşıyan cemiyet bu amaç doğrultusunda Trakya, İstanbul ve Batı Anadolu'yu Yunanistan'a katmayı hedefliyordu.	Karadeniz'de Samsun-Trabzon merkezli bir Pontus Rum Devleti kurmayı amaçlayan bu iki cemiyete mensup olan yerli Rumlar silahlanarak eşkıyalık yapmış ve Yunan ordularını desteklemiştir.

Bu bilgilere göre, sözü edilen cemiyetlerle ilgili;

- Milliyetçilik fikri doğrultusunda hareket ettikleri,
- Anadolu'daki Türk varlığını yok saydıkları,
- Tüm azınlıkları tek çatı altında toplamaya çalışıkları

çıkarılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

13.

Verilen görselden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) İngilizler Anadolu'daki Rumlara destek olmuşlardır.
- B) Millî Mücadelenin gerekçesi ve yöntemi kararlaştırılmıştır.
- C) Mustafa Kemal bağımsızlık amacıyla Samsun'a çıkmıştır.
- D) Mondros Ateşkes'i sonrası Anadolu'da işgaller yaşanmıştır.

14. Erzurum Kongresi'nde alınan,

- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünmez.
- Kuva-yı Millîye'yi tek kuvvet olarak tanımak ve millî iradeyi hakim kılmak esastır.
- Manda ve himaye kabul edilemez.

Kararlarından hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yönetim sisteminin değiştirileceğine işaret edilmiştir.
- B) Osmanlı Hükümeti'nin denetlenmesi amaçlanmıştır.
- C) "Vatanın bütünlüğü" ilkesine vurgu yapılmıştır.
- D) "Tam bağımsızlık" ilkesi dile getirilmiştir.

- 15.** Mustafa Kemal Paşa, Erzurum Kongresi'nin açılış konuşmasında ulusal egemenliğe dayanan bir millet meclisi meyda-na getirilmesi ve gücünü milletten alacak bir hükümetin kurulması gerekiğinden bahsetmiştir.

Buna göre kongrenin aşağıdaki kararlarından hangisinin bu doğrultuda alındığı söylenebilir?

- A) Manda ve himaye kabul edilemez.
- B) Millî sınırları içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
- C) Kuvâ-yı Millîye'yi etkin ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
- D) Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

- 16.** Mustafa Kemal Paşa, Millî Mücadele ruhunu "Söylev" adlı eserinde şöyle tanımlamıştır:

"Millet fertleri; yalnız düşman karşısında bulunanlar değil, köyde, evinde, tarlasında bulunan herkes silâhla vuruşan savaşçı gibi kendini vazifeli sayarak bütün varlığını yalnız mücadeleye verecekti. Bütün maddî ve manevî varlığını yalnız vatan savunmasına vermekte ağır davranan milletler, savaş ve çarşımayı gerçekten göze almış ve başarıabi-leceklerine inanmış sayılmazlar."

Mustafa Kemal Paşa'nın bu sözlerinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Vatan savunmasında maddi imkânların kullanılmasına öncelik verilmelidir.
- B) Halkın çatışma bölgelerinden uzak, güvenli alanlara taşınması gereklidir.
- C) Düşman karşısında askerî birliklerin mücadele etmesi yeterlidir.
- D) Topyekûn mücadeleyi benimseyen milletler başarılı olacaktır.

- 17.**

Milletin kurduğu devletin ve hükümet teşkilatının, vatandaşlara karşı yükümlü olduğu vazifeleri ve yetkileri vardır. Bu vazife ve yetkiler şöyle sıralanabilir:
Memleket içinde, güvenliği ve adaleti sağlayarak ve devam ettirerek vatandaşların her çeşit hürriyetini güven altında bulundurmak. Dış siyaset ve diğer milletlerle olan ilişkileri iyi idare ederek ve her çeşit savunma kuvvetlerini, daima hazır tutarak milletin bağımsızlığını güven altında bulundurmak.

Mustafa Kemal Atatürk

Atatürk'ün sözlerinden hareketle devletin görev ve sorumlulukları içerisinde,

- I. Kişi hak ve özgürlüklerini güvence altına almak
- II. Halkı iç ve dış tehditlere karşı korumak
- III. Bağımsızlığın devamı için mücadele etmek

hedeflerinden hangileri yer alır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

18. Mustafa Kemal Paşa, hazırlamış olduğu Amasya Genelgesi'ne ait taslak için; Ali Fuat Bey, Rauf Bey, Refet Bey ve Erzurum'da bulunan Kazım Paşa'nın da görüş ve onayını almıştır. Tarihe Amasya Genelgesi olarak geçen bu ihtilal beyannamesinin öne çıkan maddeleri ise şunlardır:

- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- Osmanlı hükümeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Metne göre Amasya Genelgesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı hükümet üyeleri değiştirilmiştir.
B) Milli Mücadelenin gerekçesi belirtilmiştir.
C) Genelge kararları kişiselliğten çıkarılmıştır.
D) Milli Mücadelenin yol haritası belirlenmiştir.

19. Aşağıdaki tabloda Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda kendi sınırları içinde savaştığı bazı cepheler ve bu cephe-lerin açılma nedenleri verilmiştir.

Cephe	Açılmaya Nedeni
Çanakkale Cephesi	İtilaf Devletlerinin, müttefiki olan Rusya'ya yardım göturmek istemesi
Kanal Cephesi	İngiltere'nin, sömürgeleriyle olan bağlantısının kesilmek istenmesi
Irak Cephesi	İngiltere'nin, Musul petrollerine sahip olmak ve Rusya'ya Kafkasya üzerinden yardım götürmek istemesi

Buna göre aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşılamaz?

- A) İngiltere ile farklı cephelerde savaş yapılmıştır.
B) Osmanlı Devleti, Kanal Cephesi'nde başarılı olmuştur.
C) Osmanlı Devleti, coğrafi olarak önemli bir konumdadır.
D) Cephelerin açılmasında ekonomik nedenler de etkilidir.

20. 23 Nisan 1920'de açılan TBMM; ulusal bağımsızlığı öngördüğü için İtilaf Devletleri'ni, ulusal egemenliği öngördüğü için de Osmanlı yönetimini rahatsız etmiştir. Bu rahatsızlıktan dolayı İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri, Türk halkını TBMM'ye karşı kıskırtmış; bu da Anadolu'nun dört bir yanında isyanların çıkışmasına neden olmuştur. Bu isyanlar yeni kurulan TBMM için bir otorite sınavı olmuş ve sonuçta TBMM, ayaklanması bastırmayı başarmıştır.

Buna göre,

- I. TBMM'yi yıpratmak için girişimlerde bulunulmuştur.
- II. Ayaklanmaların bastırılması TBMM'nin otoritesini sağlamlaşmıştır.
- III. İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri TBMM'nin karşısında yer almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

21. İtilaf Devletleri Mondros Mütarekesi'nin 7. maddesini bahane ederek Anadolu'yu işgale başlamışlardı. Buna karşılık Mustafa Kemal 1919 yılında Havza Genelgesi'nde bu işgallerin protesto edilmesini, mitingler yapılmasını fakat bu faaliyetlerde azınlıklara kötü davranışılmaması gerektiğini belirtmişti.

Buna göre Mustafa Kemal'in aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söyledenemez?

- A) Azınlıklara ayrıcalık tanımayı
- B) Halkta millî bilinci uyandırmayı
- C) İşgallerin genişlemesini önlemeyi
- D) İşgallere karşı kamuoyu oluşturmayı

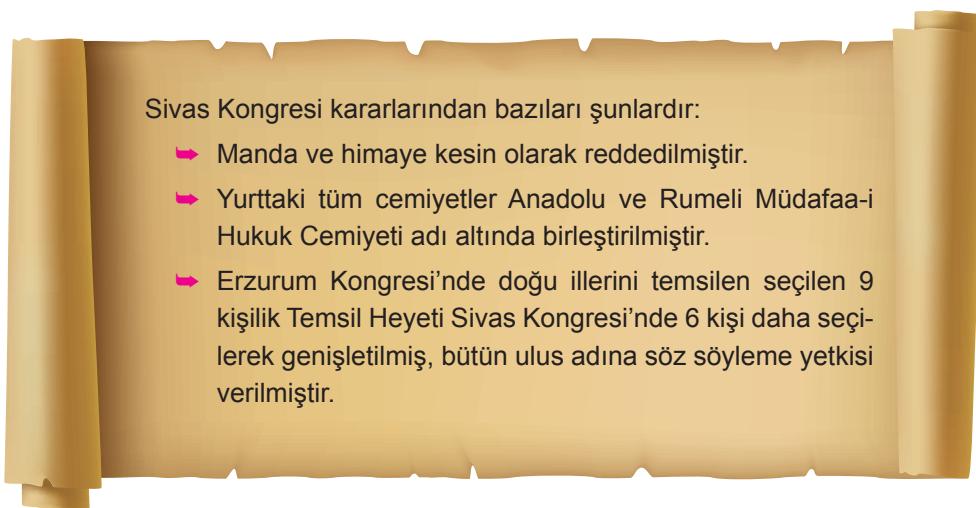
22. Osmanlı Mebusan Meclisi'nde alınan Misakîmillî kararlarından bazıları şunlardır:

- Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü, ayrılmaz bir bütündür.
- Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe vereceği oylarla belirlenmelidir.
- Tam bağımsızlığın sağlanması için millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır.

Buna göre aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşılamaz?

- A) Kapitülasyonlara karşı çıkmıştır.
- B) Türk yurdunun sınırları belirlenmiştir.
- C) Ulusal egemenliğe vurgu yapılmıştır.
- D) Batı Trakya'nın geleceği, halkın iradesine bırakılmıştır.

- 23.

Kongre kararlarına göre;

- I. Temsil Heyeti bütün vatanı temsil eder hâle getirilmiştir.
- II. Ulusal örgütlenme tüm vatanı kapsayacak şekilde genişletilmiştir.
- III. Tam bağımsızlık hedeflenmiştir.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

24. "Temel ilke, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu ilke, ancak tam istiklale sahip olmakla gerçekleştirebilir. Ne kadar zengin ve bolluk içinde olursa olsun, istiklalinden yoksun bir millet, medeni insanlık dünyası karşısında uşak olmak mevkinden yüksek bir muameleye layık görülemez. Yabancı bir devletin koruyup kollayıcılığını kabul etmek, insanlık vasıflarından yoksunluğu, güçsüzlük ve miskinliği itiraftan başka bir şey değildir. Gerçekten de bu seviyesizlige düşmemiş olanların, isteyerek başlarına bir yabancı efendi getirmelerine asla ihtimal verilemez."

Mustafa Kemal Atatürk'ün bu sözünden harekete,

- I. Manda ve himaye altında olmayı acizlik olarak kabul etmiştir.
- II. Bağımsızlığın zenginlik ve güçle gerçekleştirebileceğini savunmuştur.
- III. Sayın ve onurlu yaşama tam bağımsızlıkla kavuşabileceğini belirtmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

25. "Bir ulus, sımsıkı birbirine bağlı olmayı bildikçe yeryüzünde onu dağıtabilecek bir güç düşünülemez."

Mustafa Kemal Atatürk bu sözü ile aşağıdakilerden hangisinin önemine vurgu yapmıştır?

- A) Millî birlik ve beraberlik B) Teşkilatçılık
C) Millî egemenlik D) Tam bağımsızlık

26.

ERZURUM KONGRESİ

Toplanma Amacı	Doğu Anadolu'da kurulmak istenen Ermeni Devleti'ne karşı mücadele etmek
Alınan Kararlardan Bazıları	• Her türlü yabancı işgaline karşı Osmanlı Hükûmetinin dağılması durumunda hep birlikte direniş ve savunma yapılacaktır.• Hristiyan azınlığa, siyasi egemenliğimizi ve sosyal dengemizi bozucu ayrıcalık verilemez.• Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.• Manda ve himaye kabul olunamaz.

Buna göre Erzurum Kongresi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söyledenemez?

- A) İstanbul Hükûmeti ile birlikte hareket edilmiştir.
B) Tüm yurdu ilgilendiren kararlar alınmıştır.
C) Toplanış amacı bakımından bölgeseldir.
D) Tam bağımsızlık ilkesi vurgulanmıştır.

27. 23 Nisan 1920'de açılan Büyük Millet Meclisi bir savaş meclisi olmasından ötürü yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin tümünü kendinde toplamıştır. Üyeleri tamamen Türklerden oluşan mecliste farklı düşüncelere sahip milletvekilleri olmasına rağmen partileşme olmamış, bütün milletvekilleri millî iradeye saygılı bir şekilde, görüşlerini özgürce ifade edebilmiş, ülkenin çıkarlarını savunma konusunda birleşmişlerdir. Bununla birlikte Meclis, işgalcilerin ve İstanbul'daki yönetimin baskularına boyun eğmeden millî çıkarları korkusuzca savunmuş; karşılaşışı pek çok sıkıntıya rağmen çalışmasını bir an bile durdurmayıamıştır.

Buna göre Büyük Millet Meclisinin,

- I. olağanüstü yetkilere sahip,
- II. demokratik,
- III. millî

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

28. Temsil Heyeti adına Mustafa Kemal'in İstanbul Hükümeti adına ise Bahriye Nazırı Salih Paşa'nın katıldığı Amasya Görüşmeleri'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Vatanın bütünlüğünün ve bağımsızlığının korunması esastır.
- Müslüman olmayan topluluklara siyasi ve sosyal dengemizi bozacak haklar verilmeyecektir.
- Mebusan Meclisi açılacak ve milletvekili seçimleri serbestçe yapılacaktır.

Buna göre Amasya Görüşmeleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Millî iradenin yönetime yansıtılması amaçlanmıştır.
B) İstanbul Hükümeti, Temsil Heyetini resmen tanımlamıştır.
C) Toplumda kültürel birlikteliğin sağlanması çalışılmıştır.
D) Bağımsızlığı tehdit edecek tüm girişimlere karşı çıkmıştır.

29. Mustafa Kemal, Millî Mücadele Dönemi'nde basın-yayın kuruluşlarına ayrı bir ehemmiyet veriyordu. Özellikle halkın Millî Mücadele etrafında teşekkilatlanmasında basın-yayın kuruluşları ayrı bir önem arz ediyordu. Millî Mücadele'ye karşı olan azınlıklar ve İstanbul Hükümeti ellerindeki basın gücünü sonuna kadar kullanıyor ve Millî Mücadele'yi yıpratmak için her türlü yalan haber Anadolu'nun en ücra kasabalarına kadar ulaştırıyordu. Bu ortamda halkın Millî Mücadele etrafında birleşmesi için doğru haber alması gerekiyordu. Bu nedenle Mustafa Kemal ilk olarak 14 Eylül 1919'da İrade-i Millîye gazetesinin, 10 Ocak 1920'de Hâkimiyet-i Millîye gazetesinin, 6 Nisan 1920'de ise Halide Edip ve Yunus Nadi ile birlikte Anadolu Ajansının kurulmasına katkı sağladı. Mustafa Kemal bu girişimleri ile hem milleti ortak düşünceler etrafında birleştirmiş hem de Millî Mücadele Dönemi'nde alınmış olan bazı kararların millete ulaşmasını sağladı.

Buna göre basın-yayın kuruluşlarının Millî Mücadele'ye katkıları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî Mücadele lehine kamuoyu oluşturmuşlardır.
B) Halkın örgütlenmesini sağlamak için çalışmışlardır.
C) Millî birlik ve beraberliğin sağlanması etkili olmuşlardır.
D) Millî Mücadele'nin haklılığını uluslararası yayınlarla savunmuşlardır.

30. Mondros Ateşkes Antlaşması Sonrası Yaşanan İşgaller Karşısında

İstanbul Hükümeti'nin Görüşü	Halkın Görüşü
Damat Ferit Hükümeti'ne göre işgaller geçiciydi. Bu nedenle işgallere karşı sessiz kalınmaliydi. İtilaf Devletleri'ni kızdıracak tutum ve davranışlardan kaçınılmalıdır. Barış antlaşması imzalanıncaya kadar İtilaf Devletleri'ne karşı uzlaşmacı bir politika izlenmeliydi.	Türk halkı, vatanını korumak ve bağımsızlığını elde etmek için harekete geçti. Ülkenin çeşitli yerlerinde halk, cemiyetler kurarak ülke topraklarının işgal edilmesini telgraflar çekerek ve mitingler düzenleyerek protesto etmeye başladı. Aynı zamanda işgalcilere karşı vatan topraklarını savunmak için silahlı direniş kuvvetlerini kurdular.

Verilen bilgilerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) İstanbul Hükümeti ile halk arasında görüş ayrılığı vardır.
B) Türk halkı vatan topraklarını korumak için teşekkilatlanmıştır.
C) Ülkenin kurtuluşu için bağımsızlık anlayışından uzak fikirler vardır.
D) İstanbul Hükümeti'ne göre milletin istiklalini milletin kararı kurtaracaktır.

31. Aşağıda Birinci Dünya Savaşı sırasında devletlerin durumunu gösteren harita verilmiştir.

Verilen haritadan,

- Askerî üstünlük İtilaf Devletlerindedir.
- Devletler arasında bloklaşmalar görülmektedir.
- Denizlerde hâkimiyet, İttifak Devletlerinin elindedir.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

32. Anadolu Kadınları Müdafa-i Vatan Cemiyeti Sivas Valisi Reşit Paşa'nın eşi Melek Reşit Hanım ve arkadaşları tarafından Sivas'ta kurulmuş, kısa sürede Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde merkeze bağlı birçok şubesi açılmıştır. Düşman işgallerini büyük bir hassasiyet ve dikkatle izleyerek İtilaf Devletleri ve İstanbul Hükümeti'ne karşı zaman zaman protestonameler yayayılmış, millî orduya para ve mal yardım kampanyaları açan, Millî Mücadele için Anadolu'ya geçenlere kutlama mesajları gönderen bu cemiyet, Türk kadınlığının iftihar edeceğii büyük hizmetler görmüştür. Cemiyet, Atatürk'ün büyük takdirini kazanmıştır.

Buna göre Anadolu Kadınları Müdafa-i Vatan Cemiyeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bölgesel kurtuluşu hedeflemiştir.
B) Millî Mücadele'ye katılımı teşvik etmiştir.
C) Örgütlü bir şekilde faaliyyette bulunmuştur.
D) Ordunun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmıştır.

33.

I. Dünya Savaşı Öncesi Avrupa (1914)**I. Dünya Savaşı Sonrası Avrupa (1918)**

Bu görsellerden hareketle I. Dünya Savaşı sonrası durumla ilgili,

- Avrupa'nın siyasi haritası değişmiştir.
- Almanya sınırlarını genişletmiştir.
- Yeni devletler kurulmuştur.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) I, II ve III

34. Aşağıdaki metinde Amiral Bristol Raporu'ndan bir kesit yer almaktadır:

“...İngiliz Hükümeti liderlerinin kamuoyu önünde verdikleri demeçlerde, İzmir ve çevresindeki bölge nüfusunun çoğunu Rum olduğu, dolayısıyla Yunan koruyuculuğu altında bulunması gereği ile ilgili iddialar, gerçeklerle bağdaşmaktadır. Bazı kıyı kentlerinde, örneğin Ayvalık ve benzeri yerlerde yaşayanların çoğu Rum'du ama bunların çevresindeki bölgeler neredeyse tamamen Türk'tü. İzmir kentinde bile en yetkili kişiler ahali çoğunluğunun Rum olduğunu söyleyemezler. İzmir çevresinde, iç bölgelerde halk tamamen Türk'tür. Yunan işgalinden sonra Aydın demir yoluyla Balçık'tan Ormülü'ye kadar boşalmış bölgeyi görmek, bu durumun açık bir örneğidir. Yunan kuvvetleri tarafından buralarda ayakta bir ev, köy bırakılmamıştır. Tarlalarda ürün toplayan bir kişi görülmemektedir. Ürün terk edilmiş ve çürümektedir. Bölge halkı, evlerini bırakıp bölgeyi terk etmiştir.”

Bu metinden,

- Rapor, Türklerin haklılığını ortaya koymuştur.
- İngiliz Hükümeti, kamuoyunu yanlış yönlendirmiştir.
- Yunanlar Wilson Prensiplerine uygun hareket etmiştir.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

35. Erzurum Kongresi kararlarından bazıları şunlardır:

- Kuvayimilliye'yi etken, millî iradeyi egemen kılmak esastır.
- Manda ve himaye kabul olunamaz.
- Mebusan Meclisinin bir an önce toplanması ve hükümet işlerinin meclis denetiminde sürdürülmesini sağlamak için çalışılacaktır.
- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.

Buna göre Erzurum Kongresi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söyledenemez?

- A) Ülke bütünlüğünün korunacağı belirtilmiştir.
B) Millî iradenin yönetime yansması hedeflenmiştir.
C) Bağımsızlığın kayıtsız şartsız sağlanacağı ifade edilmiştir.
D) İstanbul Hükümeti'nin temsil gücünün artırılması amaçlanmıştır.

36. İtilaf Devletleri ile İstanbul Hükümeti arasında imzalanan Sevr Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Boğazlar uluslararası bir komisyonun denetiminde olacak ve bütün devletlerin gemilerine açık bulundurulacaktır.
- Antalya, Burdur, Konya ve Isparta çevreleri İtalya'ya verilecektir.
- Irak, Ürdün, Filistin ve Hicaz İngiliz mandasına bırakılacaktır.

Buna göre Sevr Antlaşması ile ilgili,

- I. Türk tarafının Boğazlar üzerindeki egemenlik hakları kısıtlanmıştır.
- II. Türk milletinin bağımsızlığının korunması amaçlanmıştır.
- III. Misakımillî'ye aykırı maddeler içermektedir.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I C) II ve III D) I, II ve III

37.

Pontus Rum Cemiyeti Karadeniz Bölgesi'nde Samsun merkez olmak üzere bir Pontus Rum Devleti kurmayı amaçlamaktaydı. Bu doğrultuda kurdukları çetelerle Türk köylerini basarak Türklerin göç etmeleri için çalışıyor ve Yunanistan'dan getirdikleri göçmenleri bölgeye yerleştiriyorlardı.

Cemiyetin bu çalışmaları Wilson İlkeleri'nin,

- I. Yenilen devletlerden savaş tazminatı ve toprak alınmayacak.
- II. Osmanlı Devleti'nin Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelerine kesin egemenlik hakkı tanınacak, Türk olmayan milletlere ise kendi kendini yönetme hakkı verilecek.
- III. Denizlerin karasuları dışında kalan bölgeleri, savaşta ve barışta herkesin özgür ve serbest kullanımına açık olacak.

maddelerinden hangilerini gerçekleştirmeye yönelikir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

38. Aşağıda İngiliz ve Rus hükümdarlarının I. Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Sanayi İnkılabı'nı ilk gerçekleştiren ve en fazla sömürgeye sahip olan devletiz, "üzerinde güneş batmayan ülke" olarak tanındık. Sömürgelarımızı diğer devletlere kaptırmamak için güçlü bir donanmamız vardı. Osmanlıının elindeki Orta Doğu petrol alanları, oldukça ilgimizi çekiyordu.

İngiltere Kralı
V. George (Corc)

En büyük amacımız Osmanlı yönetimindeki Boğazları ele geçirip sıcak denizlere inmekti. Balkanlarda hâkimiyet kurmaya çalıştık. Osmanlı topraklarında yaşayan ve soydaşlarımız olan Slavları kendi amaçlarımız doğrultusunda yönlendirdik.

Rus Çarı
II. Nikola

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İngiltere ve Rusya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki amaçlarından biri değildir?

- A) Balkanlarda isyanlar çıkarmak
- B) Yer altı kaynaklarını ele geçirmek
- C) Kendi yanlarında savaşa çekmek
- D) Panslavizm politikasını gerçekleştirmek

39. Mustafa Kemal, halkın işgallere karşı bilinçlendirmek amacıyla yayımıladığı Havza Genelgesi'yle,

- İzmir'in işgali başta olmak üzere mitingler düzenlenerek işgallerin protesto edilmesini
- Gösteriler sırasında Hristiyan halka karşı herhangi bir saldırı ve düşmanlık yapılmamasını
- İstanbul Hükümeti ve büyük devletlerin temsilcilerine protesto telgrafları çekilmesini
- Askerî ve millî teşkilatların hiçbir şekilde kapatılmamasını, komutaların devredilmemesini, silah, cephe ve diğer araçların hiçbir şekilde elden çıkarılmamasını istedi.

Buna göre Mustafa Kemal'in, Havza Genelgesi ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söyledenemez?

- A) Osmanlı ordusunun dağıtımasını önlemeyi
- B) Mebusan Meclisi seçimlerinin güvenli bir ortamda yapılmasını
- C) İşgallerin haksızlığı konusunda halkın bilinçli hareket etmesini
- D) Halkın toplumsal karışıklığa meydan verecek girişimlerden uzak durmasını

40. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Osmanlı ordusunun dağıtilması, ülkenin dört bir yandan işgal edilmesi ve Osmanlı Hükümetinin işgallere sessiz kalması üzerine Türk halkın bir araya gelerek oluşturduğu bölgesel direniş kuvvetlerine Kuvâ-yı Millîye adı verilmiştir. Bu düzensiz birlikler aslında Türk halkın işgalcilere ve İstanbul Hükümetine karşı en tabii tepkisi sonucunda ortaya çıkmıştır. Ana hatlarıyla Kuvâ-yı Millîye'yi oluşturan guruplar şunlardır:

- 1- Subaylar ve bürokratlar
- 2- Efeler ve zeybekler
- 3- Çeşitli mesleklerde mensup gönüllüler
- 4- Din adamları ve halkın ileri gelenleri
- 5- Köylüler

Buna göre Kuvâ-yı Millîye birlikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İşgalci güçlerin Anadolu'dan çıkarılmasını sağlamıştır.
- B) Türk halkın içinde bulunduğu koşullar sonucunda oluşmuştur.
- C) Toplumun farklı kesimlerinden insanların katılımıyla kurulmuştur.
- D) Ortaya çıkışında Türk halkın vatanseverlik ve milliyetçilik duyguları etkili olmuştur.

41.

Anadolu Ajansının İlk Haberi!

12 Nisan 1920

“Devlet merkezimizin düşman işgali altına geçmesi üzerine Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti'nin azim ve kararlılığı içinde yiğitçe harekete geçtiği şu sıralarda din ve vatan kardeşlerimizin en doğru haber ve bilgiler alabilmelerini sağlamak için kurulan Anadolu Ajansı, bugünden itibaren görev'e başlıyor.”

Anadolu Ajansının bu ilk haberine göre;

- I. Halkın işgallere karşı direniş gösterdiği,
- II. Bağımsızlık mücadeleşine katılımın artırılmak istendiği,
- III. Millî Mücadele'nin haklılığını anlatılmaya çalışıldığı

çıkarımlarından hangileri yapılabılır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

42. Milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle Osmanlı Devleti ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun yönetimi altında yaşayan milletler, kendi devletlerini kurmak için isyan etmişti. Bu isyanlar Balkanlardaki Slavları kendi yönetimi altında birleştirmek isteyen Rusya tarafından da destekleniyordu. Bunun yanı sıra Rusya'nın sıcak denizlere inmek için Boğazları ve İstanbul'u ele geçirme gibi projeleri de vardı. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Osmanlı Devleti ise Rusya'nın bu hayallerinin önüne geçebilmek için Almanya ile yakınlaşmak zorunda kalmıştı.

Bu duruma göre milliyetçilik fikrinin aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Devletler arasında ittifakların oluşmasına
- B) Sömürgecilik hareketlerinin başlamasına
- C) Balkanlarda hâkimiyet mücadelelerinin yaşanmasına
- D) Çok uluslu devletlerde bağımsızlık hareketlerinin ortaya çıkmasına

43.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşılamaz?

- A) Tam bağımsızlık ve toprak bütünlüğünü amaçlayan kararlar alınmıştır.
- B) Mücadelede halkın iradesine ve katılımına önem verilmiştir.
- C) İşgalci kuvvetlere karşı uzlaşmacı bir tavır sergilenmiştir.
- D) Yeni bir Türk devletinin temelleri atılmıştır.

44. Nutuk'ta Havza Genelgesi ile ilgili şu bilgilere yer verilmiştir:

“İzmir'in ve ne yazık ki Manisa ve Aydın'ın işgalini, gelecekteki tehlikeyi daha açık hissettirmiştir. Ülke bütünlüğümüzün korunması için ulusal coşkunun daha canlı olarak gösterilmesi ve devam ettirilmesi gerekmektedir. Yaşayışımızda ve ulusal bağımsızlığımızda gedikler açan işgal ve kendi topraklarına katma gibi olaylar bütün ulusa ağlatmaktadır. Üzüntüler ve acılar dindirilemiyor. Sindirilemez ve katlanılamaz olan bu durumun derhâl giderilmesinin bütün uygar uluslararası büyük devletlerin adalet ve etkisinden sabırsızlıkla beklediğini göstermek amacıyla, önumüzdeki hafta içinde büyük ve heyecanlı mitingler yapılarak ulusal gösterilerde bulunulması ve düzenlenen ulusal gösterilerde terbiye ve ağırbaşılılığın titizlikle korunması ve Hristiyan halka karşı saldırı, gösteri ve düşmanlık gibi tavırlar alınmaması zorunludur.”

Bu bilgiden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) İşgallerin artacağına dair endişe duyulmaktadır.
- B) Yeni bir devletin kurulması gereği ifade edilmiştir.
- C) Vatanın bağımsızlığının tehlikede olduğu belirtilmiştir.
- D) Düzenlenecek mitinglerle millî bilinç uyandırılmak istenmiştir.

45. Mustafa Kemal'in işgaller karşısındaki düşünceleri şöyledir:

“...Türk ata yurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar kimler olursa olsun onlara bütün ulusça silahlı olarak karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ilk gününde açıklamak elbette yerinde olamazdı. Uygulamayı birtakım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygusu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu...”

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Vatanın bir bütün olarak savunulması gerektiğini belirtmiştir.
- II. Egemenliğin millete ait olduğunu vurgulamıştır.
- III. Mücadelenin belirli bir plan dâhilinde yürütülmesi gerektiğini savunmuştur.
- IV. Türk halkın işgaller karşısında bilinçlenmesini amaçlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

46. Aşağıda millî varlığa düşman cemiyetlerden bazıları verilmiştir.

İngiliz Muhipleri Cemiyeti

Osmanlı Devleti'nin İngiltere'nin koruması altında varlığını devam ettirmesi gerektiğini savunmuştur.

Wilson Prensipleri Cemiyeti

ABD gibi güçlü bir devletin koruyuculuğunda Osmanlı Devleti'nin kurtulabileceği düşüncesini savunmuştur.

Verilen bilgilere göre bu cemiyetlerin;

- I. bağımsızlık,
- II. manda ve himaye,
- III. sömürgecilik

düşüncelerinden hangilerine ters düşüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. SINIF

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

3. Ünite

Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!

1. Mustafa Kemal, taarruz için ordunun yanı sıra kamuoyunu ve meclisi de hazırlamaya önem verdi. Bu amaçla halka dağıtılmak bildirileri kaleme aldı. Bazı milletvekilleri taarruzun bir an önce yapılmasını istemektedir. Mustafa Kemal bu milletvekillерini "Ordumuzun kararı, taarruzdur. Fakat bu taarruzu erteliyoruz. Sebebi, hazırlığımızı tamamen ikmale biraz daha zaman lazımdır. Yarım hazırlıkla, yarımdan tedbirle yapılacak taarruz hiç taarruz etmemekten daha fenadır." sözleriyle yatıştırdı. Bu gelişmeler doğrultusunda ordu, 1922 yılının yaz aylarına doğru taarruza hazır hâle gelmişti.

Buna göre Mustafa Kemal'in taarruzu ertelemesinin sebebi nedir?

- A) Milletvekillerinin isteklerini yerine getirmek
- B) Savunma savaşı yapmak
- C) Taarruzu yaz aylarında yapmak
- D) Ordunun eksiklerini tamamlamak

2. 1927 yılında başkent Ankara'da Türk halkın katkılarıyla Kurtuluş Savaşı anısına "Zafer Anıtı" yaptırılmıştır. Atatürk, anıtta asker kıyafetleri içinde Sakarya isimli atının üzerinde gösterilmiştir. Anıtın dört yanında taş kaideler üzerinde bronz dökümde üç figür bulunmaktadır. Bunlardan ikisinde ülkesini koruyup gözeten Mehmetçik, diğerinde ise cepheye silah ve cephane taşıyan Türk kadını tasvir edilmiştir.

Buna göre Zafer Anıtı'nda Kurtuluş Savaşı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Türkiye'deki siyasal gelişmeler
- B) Milli egemenliğin önemi
- C) Milli birlik ve beraberlik
- D) Yurta ve dünyada barış

3. Kazım Karabekir Paşa, Gümüş Antlaşması ile ilgili olarak şunları söylemiştir: "Ermenilerin Sevr Antlaşması'ndaki imzalarını geri aldırdık."

Kazım Karabekir Paşa bu sözüyle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Sevr Antlaşması Ermeni Hükümeti tarafından geçersiz sayılmıştır.
- B) Doğu Anadolu'da iki yeni devletin kurulmasına karar verilmiştir.
- C) Ermeni Hükümeti, Sevr Antlaşması'nın yeniden düzenlenmesini istemiştir.
- D) İtilaf Devletleri Sevr Antlaşması'ni yok saymışlardır.

4. Wilson İlkeleri'ne göre Osmanlı Devleti'nin Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelerine kesin egemenlik hakkı tanınacak, Türk olmayan milletlere de kendi kendini yönetme hakkı verilecekti. Ancak İngilizlerden destek alan Yunan askerleri 15 Mayıs 1919'da İzmir'e çıkışma yaptılar ve İzmir'i işgal ettiler. İşgalden sonra Yunanistan'dan İzmir'e gemilerle Rum göçmenleri taşıdılar.

Buna göre Yunanlıların İzmir'e Rum göçmenleri taşıma amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savaş tazminatı almak
- B) Ekonomiyi canlandırmak
- C) Halkın güvenliğini sağlamak
- D) İzmir'de çoğunluğu sağlamak

5. "Memleketimizi gerçek hedefe ulaştırmak için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanın hayatını kurtaran asker ordusu, diğeri milletin geleceğini yoğuran irfan ordusu."

Mustafa Kemal'in, bu sözüyle;

- I. Askerî güç,
- II. Eğitim,
- III. Siyaset

unsurlarından hangilerine önem verdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

6. Sakarya Savaşı, sadece cephede değil cephe gerisinde de bütün şiddetıyla devam ediyordu. Ankara'da bütün imkânlar seferber edilmiş, herkes vatan için yollara düşmüştü. Kadınlarından erkeğine, yaşılarından gencine herkes bu savaşın içindeydi.

Bu metinden hareketle Sakarya Savaşı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyledenemez?

- A) Vatanseverlik duygusu ön plana çıkmıştır.
- B) Sadece ordu değil millet de savaşmıştır.
- C) Topyekûn mücadele edilmiştir.
- D) Millî Mücadele sona ermiştir.

7. "Şimdiye kadar uygulanan eğitim ve öğretim yöntemlerinin, milletimizin gerilemesinde en önemli nedenlerden biri olduğum kanaatindeyim. Onun için bir millî eğitim programından söz ederken eski devirlerdeki hurafelerden, yaradılışımıza hiç de uymayan yabancı fikirlerden, Doğu'dan ve Batı'dan gelen etkilerden tamamen uzak, millî ve tarihî yapımıza uygun bir kültürü kastediyorum. Çünkü millî dehanın gerçek gelişmesi ancak böyle bir kültürle sağlanabilecektir."

Mustafa Kemal'in 1921'de Maarif Kongresi'nde yaptığı bu konuşmadan,

- I. Geri kalışın nedeni olarak eğitim programlarını göstermiştir.
- II. Eğitim programlarında farklı toplumların taklit edilmesine karşı çıkmıştır.
- III. Gelişmenin ancak millî kültüre uygun bir eğitim programıyla mümkün olabileceğini düşünmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

8. "Her safhasıyla düşünülmüş, hazırlanmış, idare edilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış olan bu harekât; Türk ordusunun, Türk subay ve komuta heyetinin yüksek kudret ve kahramanlığını tarihe bir kere daha yazdırın muazzam bir eserdir..."

Mustafa Kemal'in, Büyük Taarruz'un önemini ifade ettiği bu sözlerinden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Büyük Taarruz başarıyla neticelendirilmiştir.
- B) Yunanlılara karşı büyük bir savunma savaşı verilmiştir.
- C) Harekât planı hazırlanırken her detay gözden geçirilmiştir.
- D) Türk ordusu daha önce de böyle kahramanlıklar göstermiştir.

9. Lozan Barış Antlaşması'na göre Ege adalarından Gökçeada, Bozcaada ve Tavşan Adaları Türkiye'ye; Limni, Semadirek, Midilli, Sakız, Sisam ve Nikerya adaları ise Yunanistan'a bırakılacaktı. Fakat Türkiye antlaşmaya Yunanistan'ın bu adalarda deniz üssü kuramayacağına dair bir madde ekletmiştir.

Türkiye bu maddeyi antlaşmaya ekleterek,

- I. Ege Adalarını silahsızlandırmayı
- II. Diplomatik ilişkileri geliştirmeyi
- III. Sınırlarını güvence altına almayı

amaçlarından hangilerini hedeflemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) I, II ve III

10.

1935 Milletvekili Seçimlerinde Vatandaşlar Oy Kullanırken

Bu fotoğraf dikkate alındığında Cumhuriyetin ilk yılları için,

- I. Türk kadınına seçme hakkının verildiği
- II. Ülke yönetiminde halkın söz sahibi olduğu
- III. Tek dereceli seçim sisteminin uygulandığı

yargılardan hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III

11. Aşağıda Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban" adlı eserinden alınan bazı bölümler verilmiştir:

"... Onlara İstanbul'un dört devletin askerî işgali altında olduğunu, İzmir'in ta Bursa'ya kadar Yunanlılar tarafından istila edildiğini, Adana'dan Fransızların henüz el çekmediğini, Urfa'da, Antep'te kanlı olayların cereyan etmeye olduğunu haber veriyor, her birinin yüzüne ayrı ayrı bakıyorum.

... İstanbul'da ne padişahın ne devletin ne hükümetin itibarı kaldı. Yüzbaşı rütbesinde yabancı subaylar, sadrazamlara emir veriyor, padişaha filan adamı filan yere tayin et diye akıl veriyor. Memleketin büyüklerini, akıllı adamlarını Malta Adası'na sürdüler. Kimseye göz açtırmıyor, söz söyletmeyenler..."

Yukarıdaki metinden harektele,

- I. Yunanlılar ve Fransızlar Anadolu'da işgal faaliyetlerinde bulunmuştur.
- II. Toplumdaki aydın insanlar İtilaf Devletleri tarafından baskıya maruz kalmıştır.
- III. Osmanlı Devleti'nin otoritesi sarsılmıştır.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III D) I, II ve III

12. Aşağıda İsmet Bey'in Doğu Cephesi'nde kazanılan zaferden sonra Kâzım Karabekir Paşa'ya yazdığı mektuba yer verilmiştir:

Bu mektuba göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kazanılan zafer ile Milli Mücadele tamamlanmıştır.
- B) Kâzım Karabekir Paşa'nın askerî rütbesi yükselmiştir.
- C) Doğu'daki zafer kurtuluş mücadelesine umut olmuştur.
- D) Elde edilen başarının sonucunda Yunanlılar geri çekilmiştir.

- 13.

“İstiklal Yolu” Yeniden Canlanıyor

12-16 Haziran 2019 tarihleri arasında “İstiklal Yolu Yürüyüşü” Etkinliğinin 11.si gerçekleştirildi. Yürüyüş öncesi yapılan konuşmada vatandaşlara şu bilgiler verildi: “İstiklal Yolu, milli mücadele yıllarında gemilerle İstanbul ve Rusya’dan İnebolu’ya gelen cephanenin, kağnırlarla Ankara’ya ulaştırıldığı yoldur. 340 km’lik bu yolda karınca ordusu gibi çalışan vatanseverlerin yüzde doksanını kadınlarımız oluşturmuştur. Tekalif-i Milliye Emirleri’nin yayınlanmasıının ardından daha da hareketlenen yolun önemini Mustafa Kemal’in şu sözleri anlatmaktadır: “Gözüm Sakarya’dı, Dumlupınar’dı, kulağım İnebolu’da.”

Yukarıda verilen gazete haberinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk birlik ve beraberlik içinde hareket etmiştir.
- B) İstanbul Hükümeti ile Türk halkı güç birliği yapmıştır.
- C) Türk kadını cephe gerisinde önemli işler başarmıştır.
- D) Cephe gerisindeki çalışmalar, cephedeki kadar önemli görülmüştür.

14. Aşağıda, halk tarafından kendilerine "Onikiler" adı verilen bir grup vatanseverin Fransız işgal komutanına gönderdiği uyarı mektubundan bir bölüm verilmiştir.

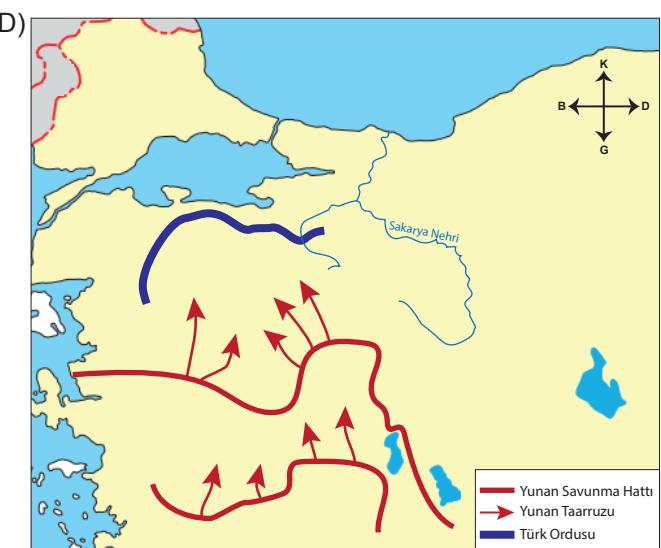
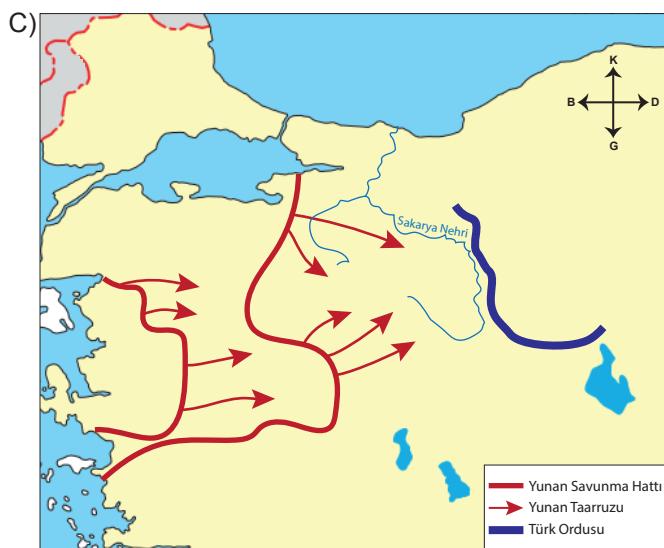
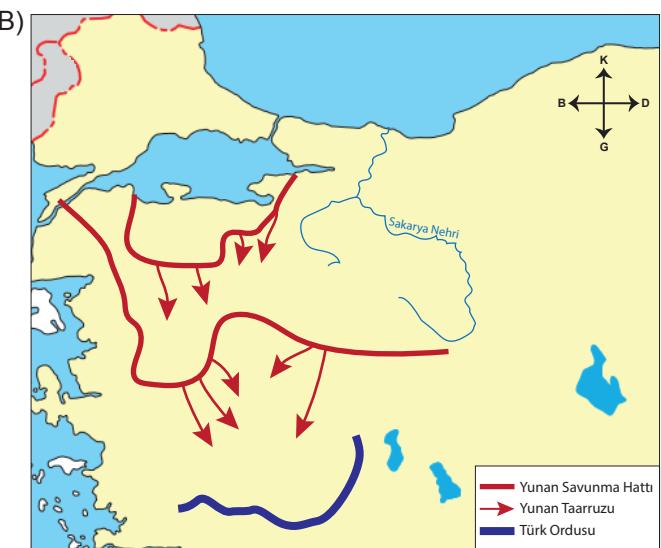
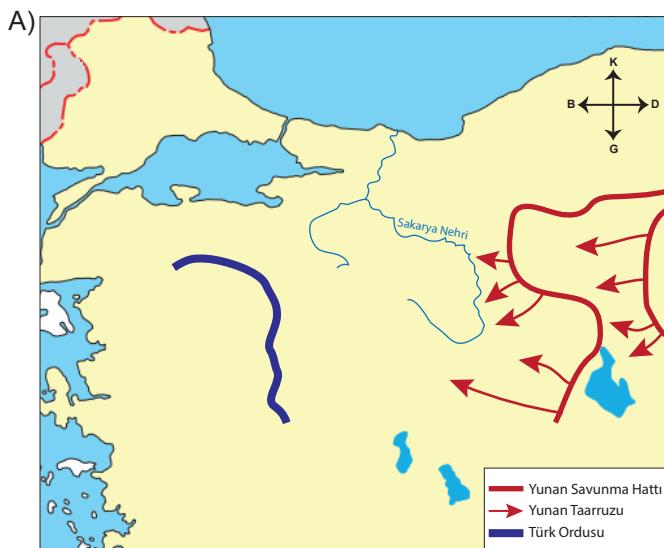
"...Biz Onikiler; şehirli ve köylü, Türk ve Kurt, yerleşik ve göçebe bütün Urfa halkın hislerine tercümanız. Bizi esir alamazsınız. Alsanız bile bu mücadeleyi durduramazsınız..."

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Düzenli orduya katılım sağlanacağına
- B) Onikiler'in Batı illerinden destek aldığına
- C) Millî Mücadele'nin başarıya ulaşacağına
- D) Onikiler'in Urfa halkını temsil ettiğine

15. Sakarya Savaşı'ndan önce Türk ordusu, Kütahya-Eskişehir Savaşları'ndaki kayıp sayısını azaltmak, ihtiyaçlarını gidermek, zaman kazanmak ve savunma için daha elverişli koşullar sağlamak üzere, Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmiştir.

Buna göre aşağıdaki haritalardan hangisi Sakarya Savaşı'ndan önce Türk ve Yunan ordusunun durumunu göstermektedir?

16.

I. Durum

I. İnönü Zaferi'nden sonra İtilaf Devletleri Londra'da toplanan barış konferansına TBMM heyeti ile beraber İstanbul Hükümeti'ni de davet ettiler. Ancak konferansta İstanbul Hükümeti adına söz alan Tevfik Paşa "Ben sözü Türk milletinin hakiki temsilcisi olan TBMM delegesine bırakıyorum." diyerek İtilaf Devletleri'nin Türk tarafını ikiye bölmeye planlarını sonuçsuz bıraktı.

II. Durum

Lozan'da yapılacak barış görüşmelerine İtilaf Devletleri TBMM ile beraber İstanbul Hükümeti'ni de davet edince TBMM 1 Kasım 1922'de aldığı kararla sultanatı kaldırıldı. Lozan görüşmelerinde de Türk halkını TBMM temsil etti. Böylece İtilaf Devletleri'nin Türk tarafını ikiye bölmeye ve Sevr Antlaşması'ni kısmen de olsa Türk'lere kabul ettirme planları sonuçsuz kaldı.

Verilen durumlar birlikte değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) TBMM Misakimillî hedeflerini taviz vermeden gerçekleştirmiştir.
- B) Ulusal bağımsızlık ve ulusal egemenlik mücadelesi birlikte yürütülmüştür.
- C) İtilaf Devletleri farklı zamanlarda benzer politikaları uygulamak istemiştir.
- D) TBMM Türk halkın tek temsilcisi olduğunu göstermiştir.

17. Türkiye, Lozan Konferansı'nda birtakım isteklerde bulunmuştur. Bu istekler şunlardır:

- Kapitülasyonlar ve Dünun-u Umumiye İdaresinin kaldırılması
- İstanbul'un ve Boğazların boşaltılması
- Musul ve Kerkük'ün Türkiye'ye bağlanması
- Yunanistan'ın tazminat ödemesi

Türkiye'nin bu isteklerle aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Savaşın neden olduğu ekonomik zararı telafi etmeyi
- B) Ekonomik bağımlılığının ortadan kaldırılmasını
- C) Toprak bütünlüğünün sağlanması
- D) Mevcut sınırlarını genişletmeyi

18. Sovyetler Birliği ile TBMM Hükümeti arasında imzalanan Moskova Antlaşması'na göre,

- Uluslar kendi geleceğine kendisi karar verecektir.
- Sovyetler Birliği, kapitülasyonların kaldırıldığını kabul edecektir.
- Taraflardan birinin tanımadığı uluslararası bir anlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.

Buna göre TBMM Hükümeti ile ilgili,

- I. Uluslararası diplomaside Sovyetler Birliği ile ortak hareket etmeyi kabul etmiştir.
- II. Ekonomik bağımsızlık yolunda önemli bir adım atılmasını sağlamıştır.
- III. Sovyetler Birliği'nin iç işlerine karışmamayı taahhüt etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

19. Osmanlı'nın son dönemlerinde Avrupa devletleri birçok bahane ile devletin iç işlerine müdahale etmişlerdir. TBMM Heyeti, Lozan Barış Antlaşması'nda alınacak kararlarla, yeni kurulan Türk devletinin iç işlerine müdahalede bulunulmasını engellemeye çalışmıştır.

Lozan Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi bu doğrultuda alınan kararlardan biri değildir?

- A) Kapitülasyonlar kaldırılacaktır.
- B) Dünun-u Umumiye Teşkilatı kaldırılacaktır.
- C) Anadolu'daki bütün gayrimüslimler Türk vatandaşı kabul edilecektir.
- D) Boğazlar "Uluslararası Boğazlar Komisyonu" tarafından yönetilecektir.

20. 1 Mart 1921 tarihinde Türkiye ile Afganistan arasında imzalanan dostluk anlaşmasına göre Türkiye Afganistan'ın bağımsızlığını tanımiş ve taraflar Doğu uluslarının bağımsızlığını onaylamıştır. Ayrıca taraflardan birine emperialist güçlerce yapılacak saldırıyla karşı ortak tepki vereleceği, taraflardan birine düşman olan devletlerle anlaşma imzalanmayacağı ve herhangi bir devletle anlaşma yapmadan önce tarafların birbirlerine bilgi vereceği vurgulanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi dostluk anlaşmasının hedeflerinden biri değildir?

- A) Sömürgeciliğe karşı ortak bir tavır almak
- B) İç politikadaki sorunları çözüme kavuşturmak
- C) İş birliğine dayalı bir yaklaşım ortaya koymak
- D) Taraf devletlerin bağımsızlık mücadelelerini desteklemek

21. Maarif Kongresi 16-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında askeri, siyasi ve ekonomik alanlarda pek çok sorunla baş edilmeye çalışılan bir süreçte toplanmıştır. Dönemin Maarif Vekili Hamdullah Suphi (Tanrıöver) Meclis'te yaptığı konuşmada, kongreye katılacak delegeler için iki bin lira bütçe kullanıldığı, üç dört delegenin birlikte seyahat ettiği durumlarda yol giderlerinin karşılandığı, konaklama giderlerine ise karışılmadığı bilgisini vermiştir.

Buna göre;

- I. Eğitim konusuna önem verildiği,
- II. Kongrenin zor şartlar altında toplandığı,
- III. Kongreye yönelik tasarruf önlemlerinin alındığı,

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

22. Millî Mücadele Dönemi'nde Antep, Urfa ve Maraş; Fransızlar ve Fransızların silahlandığı Ermeniler tarafından işgal edilmiştir. Düzenli bir ordu bulunmadığı için Güney Cephesi'nde Kuvâ-yı Millîye birlikleri işgallere karşı direnmıştır.

Buna göre Güney Cephesi ile ilgili,

- I. Bölgesel direniş güçlerinin etkili olduğu
- II. Kuvâ-yı Millîye'nin işgallere son verdiği
- III. Fransızların azınlıklar ile iş birliği yaptığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

- 23.** Kütahya-Eskişehir Savaşları'nda mağlup olan Türk ordusu Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekilince Türk ordusunun savaşı kaybedeceği yönünde TBMM'de büyük tartışmalar yaşanmıştır. Bunun üzerine başarıdan emin ve kararlı olan Mustafa Kemal tüm sorumluluğu ve yetkiyi üzerine almıştır. Sakarya Meydan Muharebesi öncesi Tekâlif-i Millîye Emirleri yayınlanmıştır. Buna karşılık Türk halkı maddi manevi tüm imkânları ile ordusunun yanında yer almıştır.

Buna göre;

- I. Tekâlif-i Millîye Emirleri ile ordunun ihtiyaçları halk tarafından karşılanmıştır.
- II. Türk halkı millî birlik ve beraberlik anlayışı içinde hareket etmiştir.
- III. TBMM'de Millî Mücadele'nin başarıya ulaşıp ulaşmayacağına yönelik farklı görüşler vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

- 24.** İtilaf Devletleri I. İnönü Savaşı'ndan sonra toplanacak olan Londra Konferansı'na Osmanlı Hükûmetinin yanında TBMM Hükûmetini de çağrırmıştır. Bu konferansa Osmanlı Hükûmeti adına Tevfik Paşa, TBMM Hükûmeti adına Bekir Sami Bey katılmıştır. Konferansta söz sırası Tevfik Paşa'ya geldiğinde "Ben sözü Türk milletinin hakiki temsilcisi olan TBMM delegesine bırakıyorum." demiştir.

Tevfik Paşa bu sözü ile İtilaf Devletleri'nin hangi amacını boşça çıkarmıştır?

- A) Anadolu topraklarını işgale başlama
B) Türk delegeler arasında ikilik çıkarma
C) Düzenli ordunun kurulmasını engellemeye
D) Türk milletini Millî Mücadele'den vazgeçirme

- 25.** 16 Mart 1921'de TBMM Hükûmeti ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan Moskova Dostluk Antlaşması'na göre doğu sınırı büyük ölçüde çizilmiş; Batum, Misakîmillî sınırları içerisinde olmasına rağmen Gürcistan'a bırakılmıştır. Ayrıca taraflar, bu antlaşma sonrasında uluslararası ilişkilerde birbirlerine zarar verecek faaliyetlerde bulunmayacaklarını karralatmışlardır. Bunun yanında Sovyet yönetimi kapitülasyonların kaldırıldığını kabul etmiş ve Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında yapılan bütün anlaşmaların geçersiz olduğu ilan edilmiştir.

Buna göre Moskova Antlaşması ile ilgili,

- I. Misakîmillî'den taviz verilmiştir.
- II. Ekonomik bağımsızlığa katkı sağlanmıştır.
- III. Sovyetler Birliği TBMM'nin varlığını tanımıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

26. İkinci İnönü Savaşı sonucunda yaşanan gelişmelerden bazıları şunlardır:

- O güne kadar Yunanistan'ın arkasında olan İngiltere, tutumunu değiştirmeye başlamış; hemen sonrasında İtilaf Devletleri savaşta tarafsız olduklarına dair bir bildiri yayımlamıştır.
- Fransa, TBMM Hükümeti'ni fiilen tanımiştir ve hükümetin temsilcileriyle görüşmeye başlamıştır.
- Halkın TBMM Hükümeti ve ordusuna olan güveni artmış, Millî Mücadele ruhu pekişmiştir.
- İtalya, Anadolu'dan kademeli olarak çekilmeye başlamıştır.

Bu bilgilerden hareketle,

- I. İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıkları yaşanmaya başlamıştır.
- II. Yunanistan, barış antlaşması istemek zorunda kalmıştır.
- III. TBMM'nin ulusal ve uluslararası saygınlığı artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) I, II ve III

27. Millî Mücadele Dönemi'nde Türk kadını, işgallere karşı çeşitli dernekler kurmuş, mitingler düzenlemiş, yardım dernekleri kurarak ordu, göçmenler ve kimsesizler için yardımlar toplamış, cephane imalathanelerinde çalışmış, kağnı kollarında cepheye erzak ve cephane taşımıştır.

Buna göre Millî Mücadele Dönemi'nde Türk kadınının yapmış olduğu faaliyetler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'daki azınlıkların haklarını savunmuşlardır.
B) Cephe gerisinde faaliyetlerde bulunmuşlardır.
C) Millî bilincin uyandırılması için çalışmışlardır.
D) İşgallere karşı örgütlenmişlerdir.

28. Aşağıda Şevket Süreyya Aydemir'in "Tek Adam" adlı eserinden bir alıntı yapılmıştır:

"Mustafa Kemal, Erzurum Kongresi'ne katılmak üzere Sivas üzerinden Erzurum'a ulaştı. Mustafa Kemal'e padişahın saray başkatipliğinden memuriyetine son verildiği için İstanbul'a dönmesi bildirildi. Mustafa Kemal ise aynı gün görevlerinden ve askerlik görevinden istifa ettiğini bildirdi. Diğer bir deyişle "Sineyimillete döndü." Mustafa Kemal artık bir sivildir. Bu durumda Mustafa Kemal'in en büyük destekçisi Kâzım (Karabekir) Paşa olur. 'Emrinizdeyim paşam. Ben, subaylarım, erlerim, kolordum hepimiz emrinizdeyiz.' diyerek Mustafa Kemal'e bağlılığını bildirir. O an hem Mustafa Kemal'in hem de Millî Mücadele'nin tarihinde kader tayin edici bir andır."

Bu metne göre aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Kâzım Karabekir, askeri görev ve yetkilerini Mustafa Kemal'e devretmiştir.
B) Yaşanan gelişmeler nedeniyle Erzurum Kongresi toplanamamıştır.
C) Mustafa Kemal'in liderlik özelliği ön plana çıkmıştır.
D) Millî Mücadele süreci Erzurum'da başlamıştır.

29. 16 Mart 1921 tarihinde Sovyet Rusya ile TBMM Hükümeti arasında imzalanan Moskova Antlaşması'nın,

- I. Sovyet Rusya, Misakımillî'yi tanıyacak ve kapitülasyonlardan vazgeçecektir.
- II. İki ülke arasında ticaretin serbest olması için gerekli tedbirler alınacaktır.
- III. Kars, Ardahan ve Artvin TBMM Hükümeti'ne; Batum Gürcistan'a; Nahcivan Azerbaycan'a bırakılacaktır.

maddelerinden hangileri Sovyet Rusya'nın ekonomik çıkarlarından vazgeçtiğini gösterir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

30. Lozan Antlaşması'nın Osmanlı borçları ile ilgili olan hükmü şu şekildedir:

"Osmanlı Devleti'nin gelir kaynaklarını denetim altına alan Düyun-u Umumiye İdaresi kaldırıldı. Osmanlı borçları, Osmanlı Devleti'nin yıkılmasıyla ortaya çıkan yeni devletler ve Türkiye arasında paylaştırıldı. Borçların altın yerine kâğıt para ve Fransız frangıyla ödemesi kararlaştırıldı."

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Ekonomik bağımsızlığa ters düşen kurum kaldırılmıştır.
- B) Osmanlıdan kalan borçlar çözüme kavuşmuştur.
- C) Türk lirasının değeri korunmaya çalışılmıştır.
- D) Türkiye, dış borç yükünü hafifletmiştir.

31. Urfa'da Millî Mücadele'nin önde gelen isimlerinden olan Ali Saip Bey, "Kuvayımilliye Kumandanı Namık" imzasıyla Fransızlara şu uyarıda bulunmuştur:

"Asırlardan beri hür ve bağımsız yaşamış bir millet, istila ve esareti kabul edemez. Urfa'daki misafirliğinizde daha fazla müsaade etmemize imkân yoktur. Antlaşmaya aykırı işgalinizi şiddetle reddeder, 24 saat içinde Urfa'yı terk ve tahliye etmediğiniz takdirde kesin hareketlere başvurulacağını ve dökülecek kanların sorumluluğunun size ait olacağını üzüntü ile bildiririz. Hristiyan vatandaşlarımızın her türlü hakkı korunacaktır. Urfa'yı boşaltmaya onay verdığınız takdirde sınırlarımızın dışına kadar serbestçe gidebileceğinizi temin ederiz."

Buna göre Ali Saip Bey ile ilgili,

- I. Gayrimüslim halka güvence vermiştir.
- II. Bağımsızlık duygusuyla hareket etmiştir.
- III. Gerekirse savaşı göze alacağını vurgulamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

32. 1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu, Sivas'ta temelleri atılmış olan "Kuvayimilliyyeyi etkin ve millî iradeyi hâkim kılmak" ilkesinin anayasal metin haline dönüştürülmesidir. Bunu sağlayan iradenin sahibi TBMM'dir.

Bu bilgiye Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Millî egemenlik ilkesini güvence altına aldığına
- B) Halkın temsilcileri tarafından yapıldığına
- C) Olağanüstü şartlar altında hazırlandığına
- D) Millî Mücadele'nin hazırlık döneminden izler taşıdığını

33. Mehmet Akif Ersoy, İstiklâl Marşı'nın yazıldığı o günleri şöyle anlatmaktadır:

"– İstiklâl Marşı... O günler, ne samimi ne heyecanlı günlerdi. O şiir, milletin o günde heyecanının ifadesidir. Binbir facia karşısında bunaların, ızdıraplar içinde kurtuluş dakikalarını beklediği bir zamanda yazılan o marş, o günlerin bir hatirasıdır. O şiir, bir daha yazılamaz. Onu kimse yazamaz. Onu ben de yazamam. Onu yazmak için o günleri görmek, o günleri yaşamak lazımdır. O şiir artık benim değildir. O, milletin malıdır. Benim millete karşı en kıymetli hediye budur. – Allah, bir daha bu millete İstiklâl Marşı yazdırmasın."

Buna göre İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönemde ilgili;

- I. Ülkenin işgal altında olduğu,
- II. Millî Mücadele'nin sona erdiği,
- III. Türk halkın var olma mücadelesi verdiği,
- IV. Ulusal bağımsızlığın gerçekleştirildiği

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

34. "İstiklal Marşı bizim inkılabımızı anlatır, inkılabımızın ruhunu anlatır. İstiklal davamızın anlatılması açısından da büyük manası olan mîsralar vardır. Benim en beğendiğim yeri de burasıdır:

Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;

Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal

Benim bu milletten asla unutmamasını istedığım mîsralar bunlardır. Hürriyet ve istiklal aşkı bu milletin ruhudur. Bu demektir ki efendiler Türk'ün hürriyetine dokunulamaz."

Mustafa Kemal Atatürk

Bu sözleri ile Atatürk aşağıdakilerden hangisinin vazgeçilmez olduğunu vurgulamıştır?

- A) Eğitim ve öğretimde birliğin
- B) Akılcılık ve bilimsellinin
- C) Özgürlük ve bağımsızlığının
- D) Toplumsal eşitliğinin

35. 20 Ocak 1921'de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun maddelerinden bazıları şunlardır:

- Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Yönetim şekli, milletin geleceğini doğrudan kendisinin belirlemesi esasına dayanır.
- Yürütme gücü ve yasama yetkisi milletin tek ve gerçek temsilcisi olan Büyük Millet Meclisinde belirir ve toplanır.
- Büyük Millet Meclisi seçimleri iki yılda bir yapılır. Seçilen üyelerin üye kalma süresi iki yıldır.

Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun bu maddelerine göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kişi hak ve özgürlükleri garanti altına alınmıştır.
- B) Büyük Millet Meclisinin görev süresi belirlenmiştir.
- C) Güçler birliği ilkesiyle meclisin yetkileri artırılmıştır.
- D) Millet egemenliğine dayalı bir yönetim şekli benimsenmiştir.

36. 1921 yılının Temmuz ayları... Bunalımlı ve kaygı dolu günler... Yunan ordusu taarruza geçmiş, ordumuz kayıplar veriyor ve geri çekiliyordu. Durum bir ölüm kalım savaşı hâlini almıştı. Ama bu mücadeleyi yürütenler, sonunda galip geleceklerine öyle kalpten inanmışlardı ki yarının Türkiye'si için planlar dahi yapıyordular. "Memleketimizi gerçek hedefe ulaştırmak için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanın hayatını kurtaran asker ordusu, diğerinin geleceğini yoğuran irfan ordusu." diyen Mustafa Kemal, millî ve çağdaş bir eğitim sistemiyle geleceğin aydınlık Türkiye'sinin temellerini atmak istiyordu. Bu nedenle milletin geleceğini şekillendirecek, modern ve güçlü bir ülke kuracak irfan ordusunun Ankara'da toplanması talimatını verdi.

Mustafa Kemal'in aşağıdaki sözlerinden hangisi bu metinde anlatılanları desteklemektedir?

- A) Eğitimdir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefalete terk eder.
- B) Ben yaşayabilmek için mutlaka müstakil bir milletin evladı kalmalıyım. Bu sebeple millî bağımsızlık bence bir hayat meselesidir.
- C) Siyasi, askerî zaferler -ne kadar büyük olursa olsunlar- iktisadi zaferlerle desteklenmezse meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner.
- D) Türkluğun unutulmuş büyük medeni vasıfı ve büyük medeni kabiliyeti, bundan sonraki gelişimi ile geleceğin yüksek medeniyet ufkunda yeni bir güneş gibi doğacaktır.

37. Mudanya Ateşkes Antlaşması ile çatışmalar sona ermiş ve sıra barış antlaşması için yapılacak konferansa gelmişti. İtilaf Devletlerine göre konferansta Sevr Antlaşması görüşülecek ve bu antlaşma üzerinde bazı düzeltmeler yapılacaktı. Bu gereğince İtilaf Devletleri konferansa Ankara Hükümetinin yanında Sevr Antlaşması'na imza atan Osmanlı Hükümetini de davet ettiler. İtilaf Devletleri, böylece Türk tarafını ikiye bölmeyi ve taraflar arasında çıkacak anlaşmazlıktan faydalananmayı planlıyorlardı. Bunun üzerine 1 Kasım 1922'de sultanatın kaldırılmasıyla Osmanlı Hükümetinin varlığı resmen sona erdi. 20 Kasım 1922'de toplanan Lozan Konferansı'na TBMM Hükümeti Türk milletinin tek temsilcisi olarak katıldı.

Buna göre,

- I. Millî egemenlik yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- II. Meclis, milletin menfaatlerini korumak için yargı yetkisini kullanmıştır.
- III. İtilaf Devletleri Türk tarafında ikilik çıkararak amaçlarına ulaşmaya çalışmışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

38. Antep'te sayıca fazla olan Fransız askerî kuvvetleri karşısında sonuna kadar kahramanca direnen Şahin Bey şehit düştü. Bu olay üzerine Mustafa Kemal, Kılıç Ali Bey'i Antep savunması için görevlendirdi. Şehri kuşatan ve halkın aylarca aç ve susuz bırakan Fransızlara karşı Antepliler, on bir ay boyunca kahramanca direndi. Fransızlar, Antep'e ancak 9 Şubat 1921 tarihinde girebildi. Fransızlar, Batı Cephesi'nde Sakarya Savaşı'nın kazanılması ile savaşa son verip barış masasına oturmaya karar verdi. Güney Cephesi'ndeki savaş, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin Fransa ile imzaladığı 20 Ekim 1921 tarihli Ankara Antlaşması ile sona erdi, Fransa işgal ettiği topraklardan çekildi ve Güney Cephesi kapandı.

Buna göre,

- I. TBMM, Güney Cephesi'nde siyasi başarı elde etmiştir.
- II. Mustafa Kemal, Güney Cephesi'ndeki direnişi teşkilatlaşmıştır.
- III. Batı Cephesi'nde kazanılan zafer, Fransa'yı politika değişikliğine zorlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

39. İsmet Bey Birinci İnönü Savaşı ile ilgili meclise şu telgrafı göndermiştir:

"Askerlerimiz bugün de aralıksız devam eden düşman taarruzlarını, bir an gerilemeksizin göğüslüyorlar; Yunanların ilerlemesine imkân bırakmıyorumlardı. Şüphesiz ki ordumuz, bu taarruzlar karşısında ağır zayıflat veriyor; ama canından aziz bildiği kutsal vatan topraklarını her ne pahasına olursa olsun müdafaa etmekten geri kalmıyor. En nihayet tükenen, gücü kırılan düşman oldu. İki gündür devam eden taarruzlarından bir başarı elde edemediğini, edemeyeceğini anladı. Artık bu safhada onlar için yapılacak bir şeyvardı: Geri çekilmek!"

Verilen bilgiye göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Millî Mücadele'nin askerî safhası sona ermiştir.
B) Yunan ordusu Anadolu'yu boşaltma kararı almıştır.
C) Başarılı bir savunma yapan Türk ordusu zafer kazanmıştır.
D) Türk ordusu kısa sürede kayıplarını telafi etmiştir.

8. SINIF

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

4. Ünite

Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye

1. Halkçılık; bütün vatandaşların yasalar önünde eşit olmalarını, devlet imkânlarından eşit olarak yararlanmalarını esas alan ve her türlü ayrımcılığı reddeden Atatürk ilkesidir.

Buna göre aşağıdaki uygulamalardan hangisi Atatürk'ün halkçılık ilkesine göre hareket edildiğinin göstergesidir?

- A) Millî kültürün korunması ve geliştirilmesi
- B) Büyük yatırımların devlet tarafından gerçekleştirilmesi
- C) Dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin takip edilmesi
- D) Sosyal ve ekonomik alanda kadınlara erkeklerle aynı hakların sağlanması

2. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesinden sonra yabancı okullar Türkiye için bir sorun hâline gelmiştir. 1925 yılında bu okullarda;

- Tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi derslerinin Türk öğretmenler tarafından okutulması,
- Türk müfettişlerce denetlenmesi,
- Derslerde Türklük aleyhinde ifadelerin yer almaması

kararları alınmıştır.

Buna göre Türkiye'nin, yabancı okullar konusunda sergilediği tutumla aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

A) Eğitim kalitesini artırmayı	B) Kapatılmalarını sağlamayı
C) Millî kültüre zarar verilmesini önlemeyi	D) Laiklige uygun eğitim yapılmasını sağlamayı

3. Atatürk'ün Osmanlı'nın son yenilmez pehlivanı Kurtdereli Mehmet Efendi'ye yazdığı mektuptan:

Seni cihanda büyük ün almış bir Türk güreçisi olarak tanıdım. Parlak başarılarının sırrını şu sözlerle açıkladığını da öğrendim: "Güreşirken bütün milletimi arkamda hisseder ve milletimin şerefini korumak için herşeyi yapardım. Ve sanki bütün milletimin kuvvetinin yanında olduğunu hissederdim." Bu dediğini en az yaptıkların kadar beğendim. Onun için senin bu değerli sözünün Türk sporcularına bir meslek ilkesi olmasını diliyorum.

Bu mektuba göre Atatürk Türk sporcularına aşağıdakilerden hangisini tavsiye etmektedir?

- A) Sporun yalnızca yeteneğe bağlı kalması gerektiğini
- B) Sporcunun milli heyecan içinde yetişmesi gerektiğini
- C) Sporun sadece başarıyı esas alması gerektiğini
- D) Ata sporlarımızdan güreşe daha fazla önem verilmesi gerektiğini

4. Cumhuriyetçilik ilkesi; yönetim şekli olarak halk egemenliğini esas alan, yöneticilerin halk tarafından belli bir süre için seçilmesini sağlayan, cumhuriyet rejimini ön plana çıkararak ve bunu bir hayat felsefesi hâline getirmeyi amaçlayan Atatürk ilkelerinden birisidir.

Buna göre cumhuriyetçilik ilkesi için,

- I. Ülke yönetiminde tek kişinin egemenliğini reddeder.
- II. Halkın, yönetimde söz sahibi olmasını savunur.
- III. Seçimlerin belli aralıklarla yapılmasını öngörür.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II	C) II ve III	D) I, II ve III

5. İstanbul Hükümeti adına Tevfik Paşa, 17 Ekim 1922'de bana gönderdiği telgrafta kazanılan zaferin bundan böyle İstanbul ile Ankara arasında anlaşmazlık ve ikiliği ortadan kaldırdığını ve millî birliğimizi sağladığını yazıyordu. Yani Tevfik Paşa şöyle demek istiyordu: "Memlekette düşman kalmadı. O hâlde padişah yerindedir, hükümet onun yanındadır. Millete düşen de bu makamların vereceği emirlere uymaktır. Böyle olunca da elbette birliğe engel bir şey kalmamış olur."

Tevfik Paşa, Mustafa Kemal'e çektiği bu telgrafta aşağıdakilerden hangisini yok saymıştır?

- A) Ülke bütünlüğü B) Millî egemenlik C) Millî bağımsızlık D) Millî kültür

6. Milliyetçilik ilkesi;

- Toplum ve devlet düzeni içerisinde inanç ve mezheplere saygıdır.
- Sınıf ve zümre egemenliğini reddeder.
- Yer altı ve yer üstü kaynaklarının işletilmesinde ulusallaşmayı amaçlar.

Buna göre Atatürk'ün milliyetçilik ilkesinin:

- I. Laiklik,
II. Devletçilik,
III. Halkçılık

İlkelerinden hangileriyle ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

7. Cumhuriyetçilik, devlet yönetiminde millî egemenliği ve millî iradeyi esas alan Atatürk ilkesidir. Bu ilkenin yönetim biçimi ve siyasi rejim olarak ifadesi cumhuriyyettir.

Buna göre Atatürk'ün hangi sözü cumhuriyetçilik ilkesi bağlamında değerlendirilemez?

- A) Milletin sultanat ve hâkimiyet makamı yalnız ve ancak Türkiye Büyük Millet Meclisidir.
B) Ben milletimin en büyük veecdadımın en kıymetli mirası olan istiklal aşkı ile dolu bir insanım.
C) Artık hükümet ile millet arasında geçmişteki ayrılık kalmamıştır. Hükümet millet; millet hükümettir.
D) Efendiler; bu isim gereği bütün dünya bilmelidir ki artık Türkiye halkı hâkimiyetini hiçbir kişi ve makama veremez.

8. Atatürk'ün inkılap anlayışı; çağdaş uygarlığa ulaşma çabasıyla yapılan yeniliklere sahip çıkışmasını, bunların korunmasını ve yeni ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilmesini öngörür. Atatürk'ün anlayışına göre inkılap, bir noktaya varıp orada durmaz, sürekliidir. Yaşam şartlarına ve çağın ihtiyaçlarına uygun biçimde gelişmeye açıktır.

Buna göre Atatürk'ün,

- I. "Vatan artık bayındır hâle getirilmek istiyor, zenginlik ve refah istiyor. İlim ve bilgi, yüksek medeniyet, hür fikir ve hür zihniyet istiyor! Bağımsızlık ve öz varlık, vatanın bu isteklerini tam olarak ve hızla yerine getirmek için esaslı ve ciddi bir şekilde çalışma emreder."
- II. "Din ve mezhep, herkesin vicdanına kalmış bir iştir. Hiç kimse hiç bir kimseyi, ne bir din ne de bir mezhebi kabul etmeye zorlayabilir."
- III. "Bizim milletimiz birbirinden çok farklı menfaatleri takip eden ve bu itibarla birbirile mücadele hâlinde bulunagelen çeşitli sınıflara sahip değildir."

sözlerinden hangileri inkılapçılık ilkesiyle ilişkilidir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

9. Atatürk'e göre, Türk Devleti'nin dayandığı esaslar, tam bağımsızlık ve kayıtsız şartsız millî egemenliktir. Atatürk tam bağımsızlığı, "siyasi, mali, ekonomik, adli, askeri, kültürel kısaca her hususta bağımsızlık ve serbestlik" olarak tanımlamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi millî bağımsızlık doğrultusunda yapılanlardan biri değildir?

- A) Kapitülasyonların kaldırılması B) Büyük Millet Meclisinin açılması
C) Manda ve himayenin reddedilmesi D) Çok partili hayatı geçiş denemeleri

10. Misak-ı İktisadi esaslarından bazıları şunlardır:

- Türk milleti tahribat yapmaz, imar eder. Bütün mesai, ekonomik yönden ülkeyi yükseltmek gayesine yönelmiştir.
- Türk vatandaşları kullandığı eşyayı mümkün mertebe kendi üretir. Çok çalışır, vakitte, servette ve ithalatta israfattan kaçınır.
- Türkler hangi meslekte olursa olsun birbirlerini candan severler. Meslekler, zümre itibarı ile el ele vererek birlikler oluşturur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Misak-ı İktisadi esaslarının amaçlarından biri değildir?

- A) Tasarruf bilincini geliştirmek
B) Kalkınmayı ithalat ile artırmak
C) Millî üretime katkıda bulunmak
D) Meslek grupları arasında dayanışmayı sağlamak

11. Halkçılık, bireyler arasında hiçbir ayrım gözetmemek, kişilerin yasalar önünde eşitliğini benimsemek ve egemenliğin halka ait olduğunu kabul etmektir.

Buna göre halkçılık ilkesinin toplumda,

- I. Yönetime katılma
- II. Hiçbir kişi ya da gruba ayrıcalık tanımama
- III. Devlet imkânlarından eşit olarak faydalananabilme

hedeflerinden hangilerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

12. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı, büyük sermaye ve ileri teknoloji gerektiren projelere, ham maddeleri yurt içinde üretilen ve üretilebilecek tesislere ve bu tesislerin kuruluş kapasitelerinin iç tüketimi karşılayabilecek düzeyde tutulmasına öncelik vermiştir. Bu dönemde 20 fabrikanın kurulması öngörülmüş ve dokuma, cam, kimya ve kâğıt sanayinde çok sayıda fabrika açılmıştır. Bu fabrikaların işletme ve yönetimleri Sümerbank'a verilmiş, madencilik ve enerji işlerini yönetmekle Etibank ve Maden Tetkik Arama Enstitüsü görevlendirilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulanma nedenlerinden biri olduğu söylenebilir?

- A) Ham madde ihtiyacını ithal ürünlerle karşılamak
B) Ekonomide üretim açısından dışa bağımlılığı azaltmak
C) Yatırımların özel sektör aracılığıyla gerçekleştirilemesini sağlamak
D) Yer altı kaynaklarının yabancı sermaye eliyle çıkarılmasını teşvik etmek

13. "...Bizim toplumumuz için ilim ve fen lüzumlu ise bunları aynı derecede hem erkek ve hem de kadınlarımızın elde etmeleri gerekir... Bundan dolayı kadınlarımız ilim ve fen sahibi olacaklar ve erkeklerin geçikleri bütün öğretim basamaklarından geçeceklərdir... Kadınlar toplum yaşamında erkeklerle birlikte yürüyerek birbirinin yardımçısı ve destekçisi olacaklardır."

Atatürkün 31 Ocak 1923 tarihli İzmir konuşmasıyla,

- I. Kadınların eğitimine gereken önemin verilmesi
- II. Kadın-erkek eşitliğine yönelik adımların atılması
- III. Kadınların sosyal hayatı aktif katılımının sağlanması

durumlarından hangilerini amaçladığı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

14. Atatürk, İzmir İktisat Kongresi'nin açılış konuşmasında; "...Baylar, tarihimizi dolduran bunca başarıının, zaferlerin veya yenilgilerin, sıkıntı veren büyük zararın ve yıkımların tamamı oluştukları devirdeki ekonomimiz ile doğrudan ilgilidir. Yeni Türkiye'mizi hak ettiği yüksek düzeye ulaştırmak için zaman kaybetmeden ekonomimize öncelikle önem vermek zorundayız. Çünkü günümüz bütünüyle ekonomi çağıdır." ifadelerini kullanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün bu sözü doğrultusunda alınan kararlardan biri olamaz?

- A) Yabancı yatırımların engellenmesi
- B) Aşar vergisinin kaldırılması
- C) Özel girişimcilere kredi imkanı verilmesi
- D) Vergi sisteminin çağın gereklerine uygun düzenlenmesi

15. Aşağıda Atatürk'ün farklı zamanlarda kullandığı imzalar gösterilmiştir.

Bu imzalardan hareketle,

- I. Yeni Türk Harfleri'nin kabulü,
- II. Soyadı Kanunu'nun kabulü,
- III. Ayrıcalık ifade eden lakapların kaldırılması

İnkılaplardan hangilerinin gerçekleştirildiği söyleylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

16. Bizim gözümüzde çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, doktor, kısacası herhangi bir sosyal kurumda çalışan bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti eşittir.

Atatürk'ün bu sözünden hareketle yeni Türk devletinin ekonomik kalkınma politikası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söyleylenebilir?

- A) Yabancı yatırımları özendirdiği
- B) Yerli sermayeyi ön plana çıkardığı
- C) Toplumun tüm kesimlerini kucakladığı
- D) Toprağa dayalı bir sistemi benimsediği

17. Tevhid-i Tedrisat Kanunu gereğince yabancı okullarda uyulması gereken kuralları içeren 26 Eylül 1925 tarihli genelgede şu hükümler yer almıştır:

- Yabancı okullarda mabetler dışındaki mekânlarda bulunan dinî semboller kaldırılacaktır.
- Türkçe, Türk tarih ve coğrafyası ile yurt bilgisi derslerinin Türkçe olarak Türk öğretmenler tarafından okutulması zorunluluğu getirilecektir.

Buna göre yabancı okullarla ilgili,

- I. Laik eğitim anlayışı doğrultusunda hareket edilmiştir.
- II. Türk millî kültürünün korunması amaçlanmıştır.
- III. Devlet denetimi artırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

18. Osmanlı Devleti’nde gerek devlet yönetiminde gerek sosyal hayatın düzenlenmesinde şeri ve örfi hukuk kuralları geçerli olmuştu. Cumhuriyet Dönemi’ne gelindiğinde ise devletin millî egemenlik temelinde ve millî bir yönetim anlayışı ile yapılandırılması yeni bir hukuk sistemini gerektirmiştir. Batılılaşmak için şeri ve örfi hukuk yerine aklı ve bilimsel düşünceli esas alan çağdaş hukuk kurallarının benimsenmesi hedeflenmişti. Gelişmiş dünya milletleri arasında yer almak için Cumhuriyet Dönemi’nde hukuk sisteminde önemli yenilikler yapılmıştı.

Bu bilgilere göre hukuk sisteminde yapılan yeniliklerde;

- I. laiklik,
- II. inkılapçılık,
- III. devletçilik,
- IV. cumhuriyetçilik

İlkelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve III B) II ve IV C) I, II ve IV D) II, III ve IV

19. İzmir İktisat Kongresi’nde, İktisat Bakanı Mahmut Esad Bozkurt “Yeni Türkiye’nin iktisadı, bugün dünyada uygulanan ekonomik sistem ve politikalardan hiçbirinin benzeri olamaz. Ülkemiz, iktisadi anlam ve ihtiyacına ve iktisat tarihimizin ruhuna uygun, başlı başına bir iktisat politikası izlemek zorunluluğundadır. Yeni Türkiye karma bir ekonomik sistemi takip etmelidir. İktisadi girişimleri kısmen devlet ve kısmen kişiler, üzerlerine almalıdır.” demiştir.

Buna göre,

- I. Türkiye'nin koşullarına uygun bir ekonomik politika takip edilecektir.
- II. Devlet iktisadi alanda görev ve sorumluluk yüklenecektir.
- III. Tüm ekonomik girişimler devlet eliyle gerçekleştirilecektir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

20.

	Yasama	Yürütme	Yargı
1921 Anayasası	Büyük Millet Meclisi	Büyük Millet Meclisi Hükümeti	Büyük Millet Meclisi
1924 Anayasası	Türkiye Büyük Millet Meclisi	Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanlar Kurulu	Bağımsız Mahkemeler

Tabloya göre 1921 ve 1924 Anayasaları,

- I. Hükümet sistemi
- II. Kanunları yapan kurum
- III. Yönetim gücünü oluşturan birimler

özellikleri yönünden hangilerinde farklılık göstermektedir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

21. Fransa'da yayımlanan "Le Journal" gazetesi Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınmasını şu şekilde değerlendirmiştir:

"Yeni Türkiye yöneticileri çok parlak bir eser ortaya koyacaktır. Memlekete, büyük geçmişine layık bir istikbal temin etmek istiyorlar. Her şeyden evvel ulusal karar ve isteklerin canlandırılması ile işe başladılar. Bu işte anaların büyük rolleri vardır ve Mecliste yer almış bulunuyorlar."

Fransız gazetesinin bu haberinden,

- I. Yapılan inkılap millî iradenin bir sonucudur.
- II. Kadınların siyasi yaşamındaki etkinlikleri artmıştır.
- III. Türk kadınına verilen hakların uluslararası arasında yansımaları olmuştur.
- IV. Türk kadını siyasi haklarını pek çok Avrupa ülkesindeki kadından daha önce elde etmiştir.

çıkarılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III B) I, II ve IV C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV

22. Atatürk ilkelerinden biri olan devletçilik; o günün ihtiyaçlarından doğan, Türkiye'nin koşullarına uygun, Türk ulusunun yararını doğrudan ilgilendiren, iktisadi ve sosyal kalkınmayı öngören bir sistemdir. Ayrıca özel mülkiyete de yer veren, teşebbüs hürriyetini savunan ve kalkınmayı amaçlayan bir ekonomik modeldir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinin devletçilik ilkesi ile ilgili olduğu söylenemez?

- A) Ekonomik kalkınmayı hedeflemesi
- B) Özel sektörde yatırım fırsatı sunması
- C) Yabancı sermayeyi teşvik etmesi
- D) Toplumun ihtiyaçlarından ortaya çıkması

23. İsmet Paşa, Ankara'nın başkent yapılma nedenlerini şu sözlerle ifade etmiştir:

"...Bir defa Boğazlar askerî bakımdan tamamıyla açık, tamamıyla emniyetsiz. Bu vaziyetteyiz. Lozan Antlaşması'yla elde edebildiğimiz neticeler ve tarihî şartlar bizi endişeye sevk ediyor. Ayrıca Anadolu'nun ortasında bulunarak ve bir Anadolu Hükümeti olarak yeni devleti çalıştırmak istiyoruz. Ankara'nın hükümet merkezi olmasına ilgili önergenin meclisten geçirilmesi esaslı bir karardır. Yeni devletin politikasına, ideallerine yazılı bir yön veren, kesin, fiilî bir adımdır."

Buna göre Ankara'nın başkent seçilmesinde;

- I. siyasi,
- II. ekonomik,
- III. jeopolitik

nedenlerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

24. 24 Temmuz 1923'te Lozan Barış Antlaşması'nı imzalayarak bağımsızlığını tüm dünyaya kabul ettiren yeni Türk Devleti, 13 Ekim 1923'te Ankara'yı başkent ilan etti. Artık, mevcut rejimin isminin de bütün açıklığı ile konularak, yeni devlet başkanının seçilmesi gerekiyordu. O güne kadar devlet başkanlığı görevi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak fiilen Atatürk tarafından yürütülmüştü. 27 Ekim 1923'te Fethi (Okyar) Bey'in istifasının ardından hükümetin kurulması ile ilgili sistem sorunu belirgin hâle geldi. Yeni hükümetin kurulması ve yürütme işlerinin aksaması üzerine meclis hükümeti sisteminden kabine sistemine geçilmesi kararlaştırıldı. Tüm bu gelişmeler sonucunda 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilan edildi.

Bu bilgilere göre Cumhuriyet'in ilan edilme nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Devlet başkanlığı sorununun yaşanması
B) Rejimin adının henüz konulmamış olması
C) Hükümet bunalımının ortaya çıkması
D) Başkent meselesinin krize dönüşmesi

25. Cumhuriyet'in ilk yıllarda trahom, verem, sıtmalar, frengi, çiçek, tifüs, veba ve kolera gibi bulaşıcı hastalıklar çok sayıda insanın ölümüne yol açmıştır. Bakanlık, bu hastalıklarla mücadele etmek için bazı tedbirler almıştır. Bu amaçla dispanserler, sanatoryumlar ve numune hastaneleri gibi kurumlar açılmıştır. Ayrıca bu hastalıklarla daha etkili mücadele edebilmek için seyyar tabiplikler kurulmuştur. Bu tabiplikler, köylerde bulaşıcı hastalıklara yakalanmış vatandaşları bulundukları yerde muayene ve tedavi etmişlerdir.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Bulaşıcı hastalıklar halkın sağlığını tehdit etmiştir.
B) Hastalıkların tedavisi için yeni kurumlar açılmıştır.
C) Sağlık hizmetleri kırsal alanlara da ulaştırılmıştır.
D) Sağlık bilgisi eğitim programlarına dâhil edilmiştir.

26. 17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Ham maddesi yurt içinden temin edilen sanayi dalları kurulmalıdır.
- El işçiliğinden ve küçük imalattan, büyük imalathanelere geçilmelidir.
- Devlet, özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyen yatırımlara öncülük etmelidir.
- Yerli malı kullanılmalı ve israftan kaçınılmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı söylenemez?

- A) Yerli fabrikaların kurulmasını sağlamak
- B) Ham madde ithalatını teşvik etmek
- C) Dışa bağımlılığı ortadan kaldırmak
- D) Tasarruf bilincini geliştirmek

27.

"Biz, memleket halkı, kişi ve çeşitli sınıf mensuplarının birbirlerine yardımcılarını aynı kıymet ve nitelikte görürüz. Hepsinin menfaatlerinin aynı derecede ve aynı eşitlik duygusu ile karşılaşmasına çalışmak isteriz. Bu seklin, milletin genel refahı, devlet bünyesinin sağlamlaştırılması için daha uygun olduğu kanaatindeyiz. Bizim düşüncemizde; çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, asker, doktor, kısacası herhangi bir sosyal müessesede çalışan bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti eşittir. Devlete, bu anlayış ile azami yardımcı olmak ve milletin güvenci ve iradesini yerinde sarf edebilmek, bizce, bizim anladığımız anlamda halk hükümeti idaresi ile mümkün olur."

Mustafa Kemal'in bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenemez?

- A) Millî egemenlik
- B) Birlik ve beraberlik
- C) Toplumsal dayanışma
- D) Tam bağımsızlık

8. SINIF

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

5. Ünite

Demokratikleşme Çabaları

- 1.** Serbest Cumhuriyet Fırkası programında yer alan hükümlerden bazıları şunlardır:
- Fırka, Türk parasının kıymetini bir an önce tespit edecek ve dış sermayenin memlekete girmesini sağlayacaktır.
 - Köylü ve çiftçiye kolay yollardan kredi verilecektir.
 - Yerli mahsuller korunacak ve bunlara dış pazar bulunacaktır.

Bu hükümlerden,

- I. Uluslararası ticaretin Türk lirası ile yapılmasının amaçlandığı
- II. Tarımı geliştirmeye yönelik tedbirlerin alındığı
- III. Dış ticaretin geliştirilmesinin hedeflendiği

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III

- 2.** Atatürk Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulmasını hoşgörü ile karşılıyor, Batılı ülkelerin parlamentolarını örnek gösteriyor ve çok partili rejimin gerekliliğini anlatıyordu. Bu konuda “Biz meclisimizde tek parti ile baskıcı bir yönetim izlenimi vermekteyiz. Bize bakan Batılılar, bu memleketteki idare tarzı için tek parti egemenliğidir derler. Bizim meclisimizde de iki parti olmalı, hükümeti denetleme sistemi kurulmalı ve medeni ülkelerin parlamentolarına benzemeliyiz.” demektedir.

Buna göre Atatürk'ün çok partili sisteme geçişini desteklemesi,

- I. İnkılapların yapılmasını kolaylaştırma
- II. Meclisin denetim gücüne etkinlik kazandırma
- III. Uluslararası alanda Türk demokrasisinin saygınlığını artırma,

amaçlarından hangileri ile ilgilidir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

- 3.** Atatürk, Ali Fethi Bey'e "Meclis'te bir muhalefet yok ki ben memleketin durumunu anlayayım. Sen bu görevi yapacağın." demiştir.

Atatürk, bu söyleyle aşağıdakilerden hangisinin gerekliliğine vurgu yapmıştır?

- A) Millî egemenliğin B) Yargı bağımsızlığının
C) Sivil toplum kuruluşlarının D) Çoğunlu yönetimi anlayışının

4. Atatürk, Nutuk'ta Halk Fırkası programı ile ilgili şunları söylemiştir:

"Hâkimiyet milletindir. TBMM dışında hiçbir makam, ulusun geleceğinde söz sahibi olamaz. Hukukta, idarede, eğitimde ve iktisatta millî hâkimiyet esaslarına göre hareket edilecektir. Saltanatın kaldırılması kararı değiştirilemez. Kanunlar yeniden düzenlenenecek, aşar usulü değiştirilecek, millî bankaların sermayesi artırılacak, demiryolları inşa edilecek, öğrenci retimin birleştirilmesi derhâl gerçekleştirilecek, memleketin imarına çalışılacaktır."

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Ülkenin bayındır hâle getirilmesi amaçlanmıştır.
- B) GÜCÜNÜ halktan alan bir yönetim şekli benimsenmiştir.
- C) Hükümet sisteminde değişikliğe gidilebileceği vurgulanmıştır.
- D) Farklı alanlarda yeni uygulamalara geçileceği ifade edilmiştir.

5. Atatürk, Cumhuriyet yönetiminde siyasi partilerin kurulmasını ve devlet yönetiminde farklı görüşlerin var olmasını istiyordu. Bu düşünceyle Cumhuriyet'in ilanı öncesinde liderliğini yaptığı Müdafa-i Hukuk Grubu'nu 9 Eylül 1923'te "Halk Fırkası" adıyla siyasi partiye dönüştürdü.

Buna göre Atatürk'ün;

- I. halkın yönetime katmak,
- II. ülkede demokrasi ortamı oluşturmak,
- III. meclisteki fikir ayrılıklarını ortadan kaldırmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

6. Mustafa Kemal, ordu komutanlarının politikayla uğraşmalarını uygun görmüyordu. Bu amaçla kendisine yakın ordu komutanlarının milletvekilliği görevinden ayrılarak ordudaki görevlerine dönmelerini istedi. Bundan sonra askerî görevleri devam edenlerin milletvekili olamayacaklarını belirten kanun çıkarıldı.

Bu düzenlemenin yapılmasındaki amaç aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Milletvekillerini tek bir siyasi parti etrafında birleştirmek
- B) Milletvekillerinin belli bir meslek grubundan seçilmesini sağlamak
- C) Yabancı devletlerin Türkiye'nin iç işlerine karışmasını engellemek
- D) Ordu mensuplarının siyasetle uğraşmalarının önüne geçmek

7.

Cumhuriyetin İlk Yıllarında Kurulan Siyasi Partiler ve Genel Özellikleri		
Cumhuriyet Halk Fırkası	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	Serbest Cumhuriyet Fırkası
▪ 1930'lu yıllarda devletçi ekonomik modeli savundu. ▪ İki dereceli seçim sistemini savundu. ▪ Meclis üstünlüğünü savundu.	▪ Liberal ekonomik modeli savundu. ▪ Tek dereceli seçim sistemini savundu. ▪ Meclis üstünlüğünü savundu.	▪ Liberal ekonomik modeli savundu. ▪ Tek dereceli seçim sistemini savundu. ▪ Meclis üstünlüğünü savundu.

Buna göre verilen siyasi partiler arasında;

- I. millî egemenlik anlayışı,
- II. seçim sistemi,
- III. ekonomik model

konularının hangilerinde görüş ayrılığı olmadığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

8. Çok partili hayatı geçiş denemelerinin amaçlarından bazıları şunlardır:

- Millî egemenlik anlayışını pekiştirmek
- Demokratik düzeni ülkede tam olarak yerleştirmek
- Farklı fikir ve düşüncelerin temsil edilmesini sağlamak
- Mecliste muhalefet ortamı oluşturmak

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı söylenemez?

- A) Ülkede demokratik kültürün yerleşmesini sağlamak
 B) Kişi egemenliğini ulus egemenliğinden üstün kılmak
 C) Toplumun siyasi açıdan örgütlenmesi için uygun koşullar oluşturmak
 D) Hükümet faaliyetlerinin denetlenmesine ortam hazırlamak

9. Mustafa Kemal, Fethi Bey'e "Memlekette muhalif bir firma kurmak lazımdır. Böyle bir firma vücuda gelirse Mecliste münakaşa da serbest olur. Mesela siz böyle bir firmanın başına geçerseniz bildiklerinizi Mecliste serbestçe söylersiniz. Bu suretle uygulamada görülen birçok hatanın da önünü almak mümkün olur." demiştir.

Mustafa Kemal'in, bu sözüyle aşağıdakilerden hangisinin gerekliliğine vurgu yaptığı söylenemez?

- A) İktidar partisinin denetlenmesinin
 B) Farklı fikirlerin mecliste temsil edilmesinin
 C) Yönetim sisteminin değiştirilmesinin
 D) Çok partili siyasi yaşama geçilmesinin

8. SINIF

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

6. Ünite

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası

1.

Taraf devletler Balkan Antantı ile II. Dünya Savaşı öncesi bulundukları bölgede barışı ve güvenliği sağlamayı amaçlamışlardır.

Yukarıdaki harita ve bilgi değerlendirildiğinde Balkan Antantı ile ilgili,

- I. Antanta katılmayan Balkan ülkeleri vardır.
- II. Karadeniz'in güvenliği sağlanmıştır.
- III. Türkiye barışçıl bir politika izlemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2. 1934 yılında kurulan Balkan Antantı'nda alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Antantta yer alan devletler, birbirlerinin bağımsızlıklarına saygı duyacaklar ve sınırlarını karşılıklı olarak garanti edeceklerdir.
- Balkan devletleri, kendi aralarında ve bölge dışındaki devletlerle yapacakları antlaşmalarda birbirlerinin görüşlerini alacaklardır.
- Ekonomik konularda devletlerin karşılıklı çıkarları gözetilecektir.

Buna göre Balkan Antantı'na katılan devletlerin;

- I. Bölgesel barışa katkı sağlamak,
- II. Yayılmacı bir politika izlemek,
- III. Savaş durumunda birbirlerine yardım etmek

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalışıkları söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

3. Atatürk, 1936'da TBMM'nin açılış yılı nedeniyle yaptığı konuşmada "Milletimizi gece gündüz meşgul eden başlıca büyük mesele, gerçek sahibi öz Türk olan İskenderun-Antakya ve civarının geleceğidir. Fransa ile aramızdaki tek büyük mesele budur. Bu işin iç yüzünü bilenler, hakkı savunanlar Hatay meselesiyle ne kadar ilgili olduğumuzu anlar ve görürler." demiş ve dakikalarca ayakta alkışlanmıştır. Oturumu izleyen Yunan büyükelçisi,larındaki Fransız büyükelçisine "Bu nutuk ve coşku hakkında ne diyorsunuz?" diye sormuş, Fransız büyükelçisi de "Bu bir nutuk değil, meydan okumadır." cevabını vermiştir.

Bu bilgiden,

- I. Milletvekilleri, Atatürk'ün Hatay konusundaki düşüncelerini desteklemiştir.
- II. Atatürk, Hatay'ı Türkiye'nin ayrılmaz bir parçası olarak görmüştür.
- III. Yunanistan ile Fransa, Hatay konusunda ortak hareket etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti'nin verdiği kapitülasyonlardan yararlanan yabancı devletler Osmanlı topraklarında birçok okul açmışlardır. İlgili oldukları devletlerin konsoloslukları aracılığıyla yönetilen bu okullarda Osmanlı Devleti'nin yeterince denetim hakkı yoktu. Bu konuda Türk milletinin ortak görüşlerini de dikkate alan Türkiye Cumhuriyeti, yabancı okulları Millî Eğitim Bakanlığına bağlayarak denetim altına aldı ve kanunlara uymayan okulları kapatmaya başladı. Bu duruma bazı Avrupalı devletler tepki gösterse de Türkiye bu konuyu kendi iç meselesi olarak gördü ve yabancı devletlerin bu konuya müdahale etmesine müsaade etmedi. Böylece yeni Türk Devleti ulusal ve uluslararası çıkarlarını da korumuş oldu.

Buna göre Türkiye'nin, yabancı okullar meselesini çözerken;

- I. Tam bağımsızlığı savunma,
- II. Millî menfaatleri koruma,
- III. Türk kamuoyunu dikkate alma

durumlarından hangilerine göre hareket ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

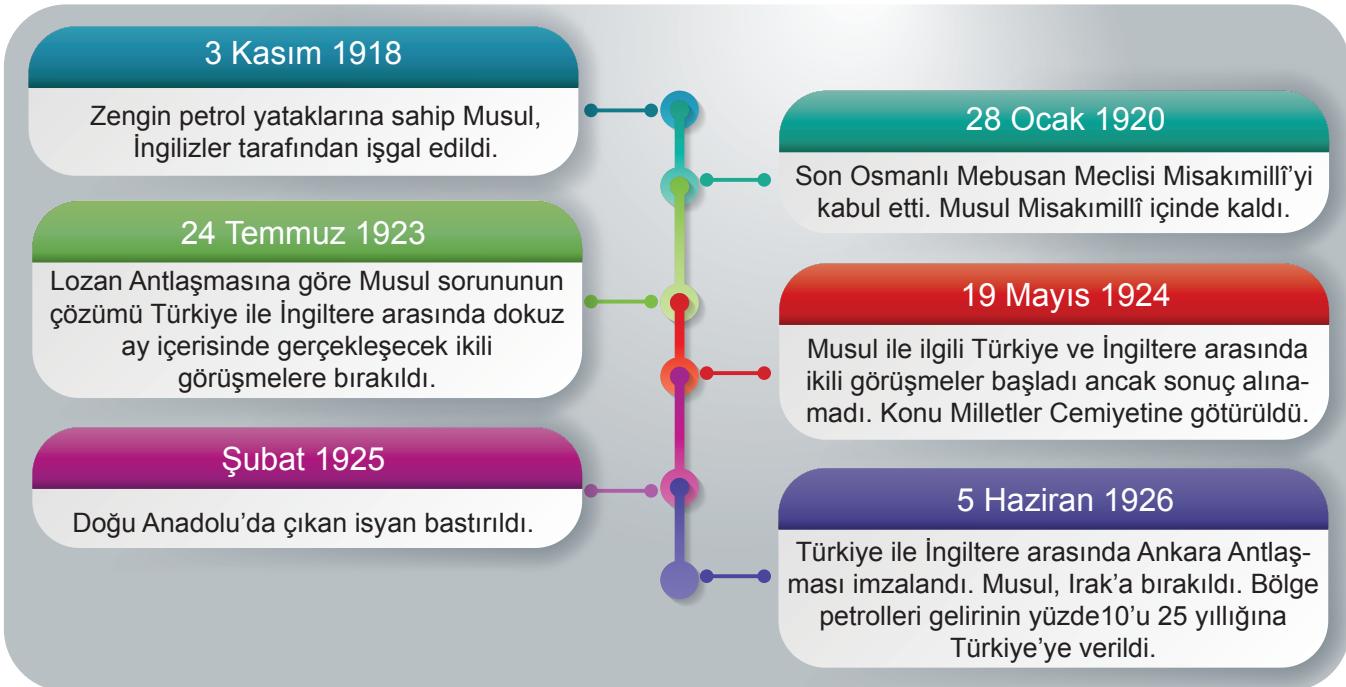
5.

Boğazlar Meselesi		
Sevr Antlaşması 1920	Lozan Antlaşması 1923	Montrö Boğazlar Sözleşmesi 1936
Boğazlar tüm devletlerin gemilerine açık olacak, İtilaf Devletleri tarafından oluşturacak uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecekti.	Boğazların yönetimi, başkanı Türk olan uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek; Boğazların her iki yakası askerden arındırılacaktı.	Boğazlar Komisyonu kaldırılarak tüm yetkileri Türkiye'ye bırakılacak, Türkiye'nin Boğazlarda asker bulundurması kabul edilecekti.

Bu tablodaki bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sevr Antlaşması'nın Boğazlar ile ilgili maddesi bağımsız devlet anlayışına aykırıdır.
- B) Türkiye, zamanla Boğazlar üzerindeki etkinliğini artırmıştır.
- C) Lozan Antlaşması'nda Boğazların egemenliği Türkiye'ye verilmiştir.
- D) Montrö Sözleşmesi ile Türkiye, Boğazları savunma hakkını elde etmiştir.

6.

Bu tablodan,

- I. Musul sorunu Misakimillî'ye uygun şekilde çözülmüştür.
- II. Musul sorunu gündemde iken Türkiye iç sorunlarla uğraşmıştır.
- III. Önemli yer altı kaynağuna sahip olması, Musul'un önemini arttırmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III